

ΜΗΝ ΜΑΡΤΙΟΣ

ἔχων ἡμέρας Τριάκοντα μίαν
ἣ ἡμέρα ἔχει ὥρας 12 καὶ ἡ νύξ ὥρας 12

1. Σάββατον τῆς τυρινῆς. † «Τῶν ἐν ἀσκήσει λαμπάντων ἁγίων ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν». Εὐδοκίας ὀσιομάρτυρος (†160-170), Μαρκέλλου καὶ Ἀντωνίνης μαρτύρων.

Εἰς τὴν θ´, ἀναγιγνωσκομένην λιτήν, ἀντὶ ἀπολυτικίου καὶ κοντακίου τὰ τροπάρια τῆς ὥρας.

Ἡ ἀκολουθία ψάλλεται ὡς ἐν τῷ Τριωδίῳ (ἄνευ τοῦ Μηναίου). Καὶ νῦν τῶν ἐσπερίων τὸ α´ θεοτοκίον τοῦ ἤχου «Παρήλθεν ἡ σιάα» ἄνευ εἰσόδου, «Φῶς ἰλαρόν», τὸ προκειμένον τῆς ἡμέρας, τὸ ἀνάγνωσμα τοῦ Τριωδίου καὶ τὸ μετ' αὐτὸ ἕτερον προκειμένον, τὸ «Καταξίωσον» κ.λπ.. Τὸ ἀπολυτικίον «Ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν» εἰς μὲν τὸν ἐσπερινὸν καὶ μετὰ τὴν μεγάλην δοξολογίαν ἅπαξ, εἰς δὲ τὸ «Θεὸς Κύριος» δις (μετὰ τοῦ Δόξα), καὶ θεοτοκίον «Τὸ ἀπ' αἰῶνος». Εἰς τὸν ὄρθρον ὁ κανὼν τῶν πατέρων ἐκ τοῦ Τριωδίου· καταβασίαι οἱ εἰρμοὶ τοῦ κανόνος «Ἄσμα ἀναπέμφωμεν»· «Τὴν τιμιωτέραν», «Τὸν προδηλωθέντα»· εἰς τὸ Καὶ νῦν τῶν αἰῶνων «Θεοτόκε, σὺ εἶ ἡ ἄμπελος... μετὰ τῶν ὀσίων...» Εἰς τὴν λειτουργίαν, κοντάκιον «Προστασία»· προκειμένον καὶ ἀλληλουσίαι ὀσιακά· Ἀπόστολος ὀσιακός, Σαβ. κζ´ ἐβδ. ἐπιστ., «Ὁ καρπὸς τοῦ Πνεύματος» (Γαλ. ε´ 22-ς´ 2)· Εὐαγγέλιον τῆς ἡμέρας, «Προσέχετε τὴν ἐλεημοσύνην» (Μτθ. ζ´ 1-13)· κωνικὸν «Εἰς μνημόσυνον αἰώνιον ἔσονται δίκαιοι».

2. † ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΗΣ ΤΥΡΙΝΗΣ. «Ἀνάμνησις τῆς ἀπὸ τοῦ παραδείσου ἐξορίας τοῦ πρωτοπλάστου Ἀδάμ». Ἦσυχίου μάρτυρος. Θεοδότου ἐπισκόπου Κυρηναίας Κύπρου (†326), Εὐθα-

λίας παρθενομάρτυρος (†252). Νικολάου ἱερέως τοῦ Πλανᾶ (†1932). Ἦχος γ', ἑωθινὸν γ' (τυπικὸν Τριωδίου, Κυριακὴ Τυρινῆς §§14-16).

Εἰς τὴν θ'. Ἀπολυτίκιον «Ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν· κοντάκιον «Ὡς εὐσεβείας κήρυκας».

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Μετὰ τὰ συνήθη, εἰς τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα», ἀναστάσιμα 6, τοῦ Τριωδίου 4, Δόξα, «Ἐκάθισεν Ἀδάμ», Καὶ νῦν, «Πῶς μὴ θαυμάσωμεν». Εἴσοδος κ.λπ.. Ἀπόστιχα τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, «Ἐξεβλήθη Ἀδάμ», Καὶ νῦν, «Ὁ ποιητὴς καὶ λυτρωτὴς μου». Ἀπολυτίκιον «Εὐφραινέσθω τὰ οὐράνια», Δόξα, Καὶ νῦν, «Σὲ τὴν μειτεύσασαν». Ἀπόλυσις.

Εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Μετὰ τὸν τριαδικὸν κανόνα τοῦ ἡχου, Δόξα, τὸ ἐν τῷ Τριωδίῳ διὰ τὴν λιτὴν ιδιόμελον «Ἥλιος ἀκτίνας», Καὶ νῦν, θεοτοκίον «Μυστικῶς ἀνυμνοῦμεν», τὰ τριαδικὰ «Ἄξιόν ἐστι», τρισάγιον κ.λπ. καὶ τὰ 3 κατανυκτικά τροπάρια «Ἐλέησον ἡμᾶς, Κύριε» κ.λπ..

Εἵδησις. Κατὰ τὴν παροῦσαν ἑβδομάδα θὰ τελεστοῦν δύο θεῖαι λειτουργίαι προηγιασμένων δώρων (Τετάρτη καὶ Παρασκευὴ).

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος» τὸ ἀπολυτίκιον «Εὐφραινέσθω», Δόξα, τὸ αὐτό, Καὶ νῦν, «Σὲ τὴν μειτεύσασαν». [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ πολυέλεος «Ἐπὶ τῶν ποταμῶν».] Καθίσματα τὰ ἀναστάσιμα κατὰ σειράν καὶ τὰ εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἡχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινόν (γ')· μετὰ τὸν ν' ψαλμόν, τὰ ιδιόμελα «Τῆς μετανοίας» κ.λπ., ὡς συνήθως ἐν τῷ Τριωδίῳ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος καὶ ὁ τοῦ Τριωδίου· ἀπὸ γ' ὧδῆς τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον καὶ ὁ οἶκος καὶ τὰ μεσώδια καθίσματα τοῦ Τριωδίου· ἀφ' ς' κοντάκιον καὶ οἶκος τοῦ Τριωδίου, τὸ μηνολόγιον, καὶ τὸ ὑπόμνημα τοῦ Τριωδίου.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἰρμοὶ «Ὡς ἐν ἠλείρῳ πεξεύσας»· «Τὴν τιμιωτέραν», καὶ ὁ εἰρμὸς «Θεὸν ἀνθρώποις».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ «Ἅγιος Κύριος» κ.λπ., τὸ γ' ἀναστάσιμον «Ὅτι Χριστὸς ἐγγήγερται» καὶ τὰ δύο τοῦ Τριωδίου.

Εἰς τοὺς Αἰνοὺς ἀναστάσιμα 5 καὶ τοῦ Τριωδίου ιδιόμελα 3 «Οἶμοι! ὁ Ἀδάμ» κ.λπ., Δόξα, «Ἐφθασε καιρὸς», Καὶ νῦν, «Ὑπερευλογημένη», δοξολογία μεγάλη, «Σήμερον σωτηρία».

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ συνήθη ἀντίφωνα [ἢ τὰ τυπικά καὶ εἰς τοὺς μακαρισμοὺς 4 τροπάρια τοῦ ἤχου καὶ ἡ ζ' ὠδὴ τοῦ κανόνος τῆς Τυρινῆς εἰς 4]. Μετὰ τὴν εἴσοδον, ἀπολυτίκια «*Εὐφραινέσθω*» καὶ τοῦ ναοῦ, κοντάκιον τοῦ Τριωδίου «*Τῆς σοφίας ὁδηγέ*». Προκείμενον καὶ ἀλληλουιάριον* τὰ εἰδικὰ τῆς Κυριακῆς (βλέπε ἐν τῷ Τριωδίῳ)· Ἀπόστολος: Κυρ. τῆς τυρινῆς, «*Νῦν ἐγγύτερον ἡμῶν ἢ σωτηρία*» (Ῥωμ. ιγ' 11-ιδ' 4)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, «*Ἐὰν ἀφῆτε τοῖς ἀνθρώποις τὰ παραπτώματα αὐτῶν*» (Μτθ. ζ' 14-21). «*Ἄξιον ἐστίν*». Κοινωνικὸν «*Αἰνεῖτε*», καὶ τὰ λοιπὰ τῆς λειτουργίας.

Τῇ αὐτῇ Κυριακῇ ἐσπέρας. Εἰς τὴν θ'. Ἀπολυτίκιον «*Εὐφραινέσθω*»· κοντάκιον «*Τῆς σοφίας, ὁδηγέ*».

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Ὁ προοιμιακός (ἄνευ Ψαλτηρίου). Εἰς τὸ «*Κύριε, ἐκέκραξα*» (λεγόμενον σύντομον) ἀπὸ τοῦ στίχου «*Ἐξάγαγε ἐκ φυλακῆς*» τὰ 4 κατανυκτικά τοῦ (γ') ἤχου (ζητεῖ αὐτὰ ἐν τέλει τοῦ Τριωδίου) «*Ἐσπερινὸν ὕμνον*» κ.λπ., προσόμοια τοῦ Τριωδίου 3 «*Ἐγκρατεία τὴν σάρκα*» κ.λπ. (ζητεῖ τῇ Κυριακῇ τῆς τυρινῆς ἐσπέρας) καὶ τοῦ Μηναίου (Μαρτ. 3) ἔτερα 3 «*Τρισάριθμοι*» κ.λπ., Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ ἐν συνεχείᾳ προσόμοιον θεοτοκίον. Εἴσοδος μετὰ θυμιατοῦ (ἢ τις γίνεται ἐν πάσαις ταῖς Κυριακαῖς τῆς μεγ. Τεσσαρακοστῆς εἰς τὸ λυχνικόν, διὰ τὰ μεγάλα προκείμενα), «*Φῶς ἰλαρόν*» καὶ τὸ μέγα προκείμενον «*Μὴ ἀποστρέψῃς*», κατὰ τὴν ἐν τῷ Τριωδίῳ τάξιν. Ἡ ἑκτενὴς «*Εἶπωμεν πάντες*», «*Καταξιώσον*» κ.τ.λ. ὡς συνήθως. Ἀπόστιχα, τὸ ἰδιόμελον τοῦ Τριωδίου «*Ἐλαμψεν ἡ χάρις σου*» δις καὶ τὸ μαρτυρικόν «*Ὁ ἐνδοξαζόμενος*» ἅπαξ, εἰς τοὺς στίχους αὐτῶν, Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ προσόμοιον θεοτοκίον «*Τῶν ἀγγέλων αἱ τάξεις*». «*Νῦν ἀπολύεις*», τρισάγιον κ.λπ., «*Ὅτι σοῦ ἐστι*», καὶ οἱ χοροὶ τὰ τροπάρια «*Θεοτόκε παρθένε*», «*Βαπτιστὰ τοῦ Χριστοῦ*», Δόξα, «*Ἰκετεύσατε*», Καὶ νῦν, «*Υπὸ τὴν σῆν*». Τὸ «*Κύριε, ἐλέησον*» (μ'), Δόξα, Καὶ νῦν, «*Τὴν τιμιωτέραν*», «*Ἐν ὀνόματι Κυρίου εὐλόγησον, πά-*

* Οἱ στίχοι τοῦ ἀλληλουιαρίου· α' «*Ἀγαθὸν τὸ ἐξομολογεῖσθαι τῷ Κυρίῳ καὶ ψάλλειν τῷ ὀνόματί σου, ὕψιστε*», β' «*Τοῦ ἀναγγέλλειν τὸ πρωὶ τὸ ἑλεός σου καὶ τὴν ἀλήθειάν σου κατὰ νύκτα*».

τερ»· ὁ ἱερεὺς «Ὁ ὢν εὐλογητός», «Ἐπουράνιε βασιλεῦ», αἱ τρεῖς μεγ. μετάνοια μετὰ τῆς οἰκείας εὐχῆς, καὶ ἡ (μεγ.) ἀπόλυσις (ἐν ἧ μνημονεύεται ὁ ἅγιος τῆς ἐπομένης ἡμέρας)· πρὸ τοῦ «Δι' εὐχῶν» ὁ β' χορὸς ψάλλει τὸ «Πάντων προσπατεύεις, ἀγαθή», κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ὁποίου παρέχεται διὰ τοῦ ἱερέως ἡ συγχώρησις, καὶ εἶτα τὸ «Δι' εὐχῶν» (τυπικὸν Τριωδίου §17).

Εἵδησις. Ἡ τάξις αὕτη τηρεῖται κατὰ τοὺς κατανυκτικοὺς ἐσπερινοὺς καὶ τῶν ἐπομένων πέντε Κυριακῶν τῶν νηστειῶν, ἐναλλασσομένων τῶν κατανυκτικῶν τροπαρίων τῶν ἤχων ἐκάστης ἐβδομάδος καὶ τῶν λοιπῶν τροπαρίων τοῦ Τριωδίου.

3. † Καθαρὰ Δευτέρα. Εὐτροπίου, Κλεονίκου, Βασιλίσκου τῶν μαρτύρων. Θεοδωρήτου ἱερομάρτυρος.

Ἄρχεται ἡ ἅγια καὶ μεγάλη Τεσσαρακοστή

Τῇ Δευτέρᾳ πρωί παραλείπεται τὸ μεσονυκτικὸν «διὰ τὴν τῆς ἐσπέρας παρακλήσιν».

Εἰς τὸν ὄρθρον. «Εὐλογητός ὁ Θεός», «Βασιλεῦ οὐράνιε», τρισάγιον κ.τ.λ., «Ὅτι σοῦ ἐστί», «Κύριε, ἐλέησον» (ιβ'), Δόξα, Καὶ νῦν, «Ἐν ὀνόματι Κυρίου εὐλόγησον, πάτερ», καὶ ὁ ἱερεὺς εὐθύς* «Δόξα τῇ ἁγίᾳ καὶ ὁμοουσίῳ», ὁ δὲ ἀναγνώστης τὸν ἐξάψαλμον. Τὰ εἰρηνικὰ καὶ ἡ ἐκφώνησις «Ὅτι πρέπει σοι».

ΤΡΙΑΔΙΚΑ. Εἰς τὸν ἤχον τῆς ἐβδομάδος (γ' ἤχος) τὸ ἀλληλουιάριον τετράκις μετὰ τοὺς στίχους αὐτοῦ «Ἐκ νυκτὸς ὀρθρίζει» κ.λπ., ὡς ἐν τῷ Ὁρολογίῳ, μεθ' ὃ τοὺς ἐν τῷ τέλει τοῦ Τριωδίου τριαδικοὺς ὕμνους** τοῦ ἤχου τῆς ἐβδομάδος. [Τὰ ἐνδιάτακτα 3 καθίσματα τοῦ Ψαλτηρίου.] Μικρὰ συναπτή.

* Τὸ μεσονυκτικὸν καὶ τὰ τροπάρια «Σῶσον, Κύριε, τὸν λαόν σου» κ.λπ. παραλείπονται μόνον σήμερον· ἐν ταῖς λοιπαῖς ἡμέραις τῆς Τεσσαρακοστῆς λέγονται ὡς σύνηθες· [ἐν δὲ ταῖς ἱεραῖς μοναῖς] λέγονται καὶ οἱ καλούμενοι βασιλικοὶ ψαλμοὶ (19 καὶ 20) ὡς ἐν τῷ Ὁρολογίῳ.

** Ἰστέον, ὅτι ἡ συμπλήρωσις τῶν τριαδικῶν ὕμνων γίνεται ὡς ἐξῆς. Τοῦ 1ου τροπαρίου μετὰ τὸ χαρακτηριστικὸν τῆς ἡμέρας (Δευτέρα: «προσπασιᾶς τῶν ἀσωμάτων, σῶσον ἡμᾶς». Τρίτη: «πρεσβείας τοῦ προδρόμου, σῶσον ἡμᾶς». Τετάρ-

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ εἰς τὴν α΄ στιχολογίαν, τὰ κατανυκτικὰ τοῦ ἤχου τῆς ἑβδομάδος (Δευτέρας τοῦ γ΄ ἤχου, ἃ περ ζῆτει εἰς τὸ τέλος τοῦ Τριωδίου). Εἰς τὴν β΄ καὶ γ΄ στιχολογίαν τὰ καθίσματα τῆς ἡμέρας τοῦ Τριωδίου (Δευτέρας α΄ ἑβδομάδος «*Τῆς νηστείας τῇ θεῖα ἀπαρχῇ*», κ.λπ.).

Ὁ ν΄ ψαλμὸς χῦμα, τὸ «*Σῶσον, ὁ Θεός*», «*Κύριε, ἐλέησον*» (ιβ΄) καὶ ἡ ἐκφώνησις «*Ἐλέει καὶ οἰκτιρμοῖς*». Ἐν συνεχείᾳ στιχολογοῦνται αἱ ἑννέα βιβλικαὶ ᾠδαὶ κατὰ τὴν τάξιν αὐτῶν. Εἶτα ψάλλονται ἢ ἀναγινώσκονται, ἄνευ προὔμιου ἢ στίχου τινός, οἱ κανόνες ὡς ἐξῆς· εἰς ὅσας ᾠδὰς ὑπάρχουν τριώδια προηγεῖται ὁ κανὼν τοῦ Μηναίου μετὰ τῶν εἰρωδῶν αὐτοῦ καὶ ἔπονται τὰ τριώδια, εἰς δὲ τὰς λοιπὰς ᾠδὰς μόνον ὁ κανὼν τοῦ Μηναίου. Εἰς τὸ τέλος τῆς γ΄ ᾠδῆς τοῦ κανόνος τοῦ Μηναίου ψάλλεται πάλιν ὁ εἰρμὸς αὐτῆς (ἐννοεῖται ὅτι, ἂν μετὰ τὸ Μηναιὸν ἀνεγνώσθησαν τριώδια, τότε ψάλλεται ὁ εἰρμὸς τοῦ β΄ τριωδίου), αἵτησις, ἐκφώνησις «*Ὅτι σὺ εἶ ὁ Θεός ἡμῶν*» καὶ τὸ μεσῳδίου καθίσμα τοῦ Μηναίου μετὰ τοῦ θεοτοκίου ἢ (Τετάρτη καὶ Παρασκευῇ) τοῦ σταυροθεοτοκίου. Εἰς τὸ τέλος τῆς ς΄ ᾠδῆς τοῦ κανόνος τοῦ Μηναίου (ἢ τοῦ τριωδίου) ψάλλεται πάλιν ὁ εἰρμὸς αὐτῆς, αἵτησις καὶ ἐκφώνησις «*Σὺ γὰρ εἶ ὁ βασιλεύς*». Εἶτα ἀντὶ κοντακίου τὸ ἐνδιάτακτον μαρτυρικὸν καθίσμα (ζῆτει ἐν τέλει τοῦ Τριωδίου· τὸ τυχὸν κοντάκιον τοῦ Μηναιίου καταλιμπάνεται), καὶ τὸ συναξάριον. (Σημειωτέον ὅτι ἐν τῇ η΄ ᾠδῇ πρὸ τοῦ τριαδικοῦ, ἀντὶ τοῦ Δόξα, λέγομεν «*Εὐλόγοῦμεν Πατέρα, Υἱὸν καὶ ἅγιον Πνεῦμα, τὸν Κύριον...*»).

τη καὶ Παρασκευῇ: «*δυνάμει τοῦ σταυροῦ σου, σῶσον ἡμᾶς*». Πέμπτη: «*πρεσβείας τῶν ἀποστόλων, σῶσον ἡμᾶς*»).

Τοῦ 2ου τροπαρίου μετὰ τὸ χαρακτηριστικὸν τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ (π.χ. «*πρεσβείας τοῦ δόσιου, σῶσον ἡμᾶς*» ἢ «*πρεσβείας τῆς ἀθληφόρου...*» ἢ «*πρεσβείας τῶν μαρτύρων...*» ἢ «*πρεσβείας τοῦ ἱεράρχου, σῶσον ἡμᾶς*» κ.λπ.). Ἄν ὁμοίως ὁ ναὸς τιμᾶται ἐπ' ὀνόματι δεσποτικῆς ἢ θεομητορικῆς ἑορτῆς, ἢ συμπλήρωσις τοῦ 2ου τροπαρίου γίνεται ὅπως καὶ τοῦ α΄, πλὴν τῆς Πέμπτης, ἀφιερωμένης οὔσης καὶ εἰς τὸν ἅγιον Νικόλαον, καθ' ἣν ἡ συμπλήρωσις γίνεται μετὰ τὸ «*πρεσβείας τοῦ ἱεράρχου, σῶσον ἡμᾶς*».

Τοῦ 3ου τριαδικοῦ ὕμνου ἡ συμπλήρωσις γίνεται ἀεῖποτε μετὰ τὸ «*διὰ τῆς Θεοστόκου, ἐλέησον ἡμᾶς*».

Εἰς τὸ «*Αἰνοῦμεν, εὐλογοῦμεν*» ὁ εἰρμός τῆς η' ᾠδῆς τοῦ β' τριωδίου, «*Τὴν Θεοτόκον καὶ μητέρα*» καὶ στιχολογοῦμεν «*Τὴν τιμωτέραν*»· εἶτα ὁ εἰρμός τῆς θ' ᾠδῆς τοῦ β' τριωδίου καὶ τὸ «*Ἄξιον ἐστίν*». Αἴτησις, καὶ ἐκφώνησις «*Ὅτι σὲ αἰνοῦσι*».

ΦΩΤΑΓΩΓΙΚΟΝ* ψάλλεται (ἐκ τρίτου) τὸ τοῦ ἤχου τῆς ἑβδομάδος ἀντὶ ἑξαποστειλαρίου. [Μετὰ τοὺς ψαλμοὺς τῶν αἰνῶν] στιχηρὰ αἰνῶν δὲν ψάλλονται, ἀλλ' εὐθύς «*Σοὶ δόξα πρέπει*» καὶ ἡ δοξολογία χῦμα. Εἶτα «*Πληρώσωμεν τὴν ἑωθινήν*» κ.τ.λ. ὡς συνήθως.

Εἰς ΤΟΝ ΣΤΙΧΟΝ ΤΩΝ ΑἸΝΩΝ τὸ ἰδιόμελον τοῦ Τριωδίου δις καὶ τὸ μαρτυρικὸν ἅπαξ εἰς τοὺς οἰκείους στίχους, Δόξα, Καὶ νῦν, θεοτοκίον ἢ (Τετάρτη καὶ Παρασκευῇ) σταυροθεοτοκίον (σήμερον τὸ ἰδιόμελον «*Ἐλήλυθεν ἡ νηστεία*», κ.τ.λ.).

«*Ἄγαθόν τὸ ἐξομολογεῖσθαι*», τρισάγιον κ.λπ., «*Ἐν τῷ ναῷ ἐσῴτες*», «*Κύριε, ἐλέησον*» (μ'), Δόξα, Καὶ νῦν, «*Τὴν τιμωτέραν*», «*Ἐν ὀνόματι Κυρίου*»· ὁ ἱερεὺς «*Ὁ ὢν εὐλογητός*», τὸ «*Ἐπουράνιε βασιλεῦ*», αἱ τρεῖς μεγάλαι μετάνοιαι μετὰ τῆς εὐχῆς τοῦ ἁγ. Ἐφραίμ «*Κύριε καὶ δέσποτα τῆς ζωῆς μου*» καὶ εὐθύς ἐπιουνάπτονται

Αἱ ΩΡΑΙ, ἀρχόμεναι πᾶσαι μετὰ τοῦ «*Δεῦτε προσκυνήσωμεν*» γ', κατὰ τὴν τάξιν τοῦ Τριωδίου καὶ τοῦ Ὁρολογίου (ἀλλ' ἐν ταῖς ἐνορίαις μετὰ τὴν εὐχὴν «*Κύριε καὶ Δέσποτα*» παραλείπεται τὸ τρισάγιον καὶ λέγεται εὐθύς ἡ εὐχὴ ἐκάστης ὥρας). Εἰς τὴν θ' ὥραν, μετὰ τὸ τρισάγιον καὶ τὰ μετ' αὐτὸ τροπάρια «*Βλέπων ὁ ληστής*» κ.λπ., τὸ «*Κύριε, ἐλέησον*» (μ'), Δόξα, Καὶ νῦν, «*Τὴν τιμωτέραν*», «*Ἐν ὀνόματι Κυρίου*», ὁ ἱερεὺς «*Δι' εὐχῶν*», αἱ τρεῖς μεγάλαι μετάνοιαι μετὰ τῆς οἰκείας εὐχῆς καὶ οἱ χοροὶ εἰς ἤχον πλ. δ' τοὺς μακαρισμοὺς μετ' ἐφρμνίου εἰς ἕκαστον στίχον τὸ «*Μνήσθητι ἡμῶν, Κύριε, ὅταν ἔλθῃς ἐν τῇ βασιλείᾳ σου*», κατὰ τὴν ἐν τῷ Τριωδίῳ καὶ Ὁρολογίῳ τάξιν.

* Ἰστέον ὅτι ἡ συμπλήρωσις τῶν φωταγωγικῶν γίνεται μὲ τὰ σημειωθέντα χαρακτηριστικὰ εἰς τοὺς τριαδικοὺς ὕμνους, ἀλλὰ εἰς τὰ φωταγωγικὰ κατακλείονται οὐχὶ μὲ τὸ «*σῶσον ἡμᾶς*», ἀλλὰ μὲ τὸ «*καὶ σῶσον με*» (π.χ. «*πρεσβείαις τῆς ἀθληφόρου καὶ σῶσον με*», τὸ δὲ γ' πάντοτε μὲ τὸ «*πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου καὶ σῶσον με*»).

Εἶτα τὰ τροπάρια «Χορός ὁ ἐπουράνιος» κ.λπ., Καὶ νῦν, «Πιστεύω εἰς ἕνα Θεόν», τὸ «Ἄνευ, ἄφες», τὸ «Πάτερ ἡμῶν», ὁ ἱερεὺς «Ὅτι σοῦ ἐστί», καὶ τὰ κοντάκια «Ἐπὶ τοῦ ὄρους μετεμορφώθης», τὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἑβδομάδος (βλέπε αὐτὸ εἰς τὴν ἀκολουθίαν τῶν τυπικῶν), τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, τὸ ἐνδιάτακτον μαρτυρικόν (τὸ ὁποῖον ἀνεγνώσθη καὶ μετὰ τὴν ζ' ὥδην τῶν κανόνων), Δόξα, τὸ νεκρώσιμον «Μετὰ τῶν ἁγίων», Καὶ νῦν, θεοτοκίον «Προστασία», «Κύριε, ἐλέησον» (μ'), «Ὁ ἐν παντὶ καιρῷ», «Κύριε, ἐλέησον» (γ'), Δόξα, Καὶ νῦν, «Τὴν τιμιωτέραν», «Ἐν ὀνόματι Κυρίου», ὁ ἱερεὺς «Ὁ Θεὸς οἰκτιρήσαι ἡμᾶς», αἱ τρεῖς μεγάλαι μετάνοιαι, μεθ' ἃς ἄρχεται

Ὁ ἑσπερινός (ἄνευ προηγιασμένων δώρων). Μετὰ τὰς ὡς ἄνω 3 μεγ. μετανοίας εὐθύς «Δεῦτε προσκυνήσωμεν» γ' καὶ ὁ προοιμακός [μετὰ τὰ εἰρηνικὰ λέγε, εἰ βούλει, τὸ ιη' κάθισμα τοῦ Ψαλτηρίου]. Εἰς τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα», εἰς στίχους 6, στιχηρὰ προσόμοια τοῦ Τριψίδιου 3 (σήμερον «Πᾶσαν ἁμαρτίαν» κ.λπ.) καὶ 3 τοῦ ἁγίου τῆς ἐπομένης ἡμέρας ἐκ τοῦ Μηναίου (σήμερον τῆς 4ης Μαρτίου «Πάτερ θεόφρον» κ.λπ.), Δόξα, Καὶ νῦν, θεοτοκίον προσόμοιον τοῦ Μηναίου (ἢ ἐν Τρίτῃ καὶ Πέμπτῃ σταυροθεοτοκίον ἢ ἐν ἑκάστῃ Παρασκευῇ τὸ α' θεοτοκίον τοῦ ἤχου τῆς ἑβδομάδος). Ἄνευ εἰσόδου «Φῶς ἱλαρόν», ὁ ἱερεὺς «Ἐσπέρας», ὁ ἀναγνώστης τὰ ἀναγνώσματα μετὰ τῶν οἰκείων προκειμένων καὶ τῶν στίχων αὐτῶν ὡς ἐν τῷ Τριψιδίῳ, τὸ «Καταξίωσον», ὁ ἱερεὺς «Πληρώσωμεν τὴν ἑσπερινήν» κ.τ.λ., ὡς συνήθως. Εἰς τὸν στίχον ἅπαντα τοῦ Τριψιδίου κατὰ τὴν ἐν αὐτῷ τάξιν. «Νῦν ἀπολύεις», τρισάγιον κ.λπ., εἰς ἧχον πλ. α' τὰ τροπάρια «Θεοτόκε παρθένε» κ.λπ., τὸ «Κύριε, ἐλέησον» (μ'), Δόξα, Καὶ νῦν, «Τὴν τιμιωτέραν», «Ἐν ὀνόματι Κυρίου», ὁ ἱερεὺς «Ὁ ὢν εὐλογητός», τὸ «Ἐπουράνιε βασιλεῦ», αἱ 3 μεγάλαι μετάνοιαι μετὰ τῆς οἰκειᾶς εὐχῆς, τρισάγιον κ.λπ., τὸ «Κύριε, ἐλέησον» (ιβ'), «Παναγία τριάς, τὸ ὁμοούσιον κράτος», «Εἴη τὸ ὄνομα Κυρίου» τρεῖς (χῦμα), Δόξα, Καὶ νῦν, ὁ ἀναγνώστης τοὺς ψαλμοὺς λγ' (33) «Εὐλόγησω τὸν Κύριον» καὶ ρμδ' (144) «Υψώσω σε, ὁ Θεὸς μου» καὶ ἀπόλυσις (ἐν τῇ ὁποίᾳ μνημονεύεται ὁ ἅγιος τῆς ἐπομένης ἡμέρας).

Τῆ Δευτέρας ἑσπέρας. Τὸ μέγα ἀπόδειπνον, κατὰ τὴν συνήθη ἐν τῷ Ὁρολογίῳ τάξιν· μετὰ τὴν δοξολογίαν ψάλλεται τὸ ἐνδιάτακτον τμήμα τοῦ μεγ. κανόνος μετὰ τῶν εἰρωμῶν, ὡς ἐν τῷ Τριωδίῳ (τὰ τροπάρια ἐκάστης ὥδης μὲ στίχον «Ἐλέησόν με, ὁ Θεός, ἐλέησόν με», Δόξα, τὸ τριαδικόν, Καὶ νῦν, τὸ θεοτοκίον). Μόνον κατὰ τὴν α΄ ἑβδομάδα τῶν νηστειῶν, μετὰ τὸ «Τὴν πᾶσαν ἐλπίδα μου», ὁ ἱερεὺς ἐκ τῶν βημοθύρων ἀναγινώσκει τὸ οἰκεῖον Εὐαγγέλιον τῶν παννυχίδων (σήμερον τῆς Δευτέρας «Βλέπετε μὴ πλανηθῆτε» Λκ. κα΄ 8-36). Εἰς τὴν ἀπόλυσιν πρὸ τοῦ «Δι' εὐχῶν» ψάλλεται τὸ τροπάριον «Πάντων προστατεύεις» (ἐν Τρίτῃ καὶ Πέμπτῃ ἑσπέρας τὸ «Σφαγὴν σου τὴν ἄδικον»).

Εἰδήσεις. 1. Εἰς τοὺς ἱκετευτικούς στίχους τοῦ μεγάλου ἀποδείπνου «Παναγία δέσποινα Θεοτόκε» ψάλλεται μετὰ τὸν στίχον «Ὅσοι θεοφόροι πατέρες ἡμῶν» καὶ στίχος τοῦ ἁγίου τοῦ ναοῦ, ἔπι δέ, εἰ ὁ τυχὼν ἅγιος, οὗ τινος ἐψάλη ὁ ἑσπερινός, εἶναι ἐορταζόμενος, καὶ στίχος αὐτοῦ (παράβαλε Τ.Μ.Ε., 10 Φεβρ., §13).

2. Ἐπίσης τὰ ἐν τῷ Ὁρολογίῳ κείμενα τροπάρια ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν «Ἐτερα τροπάρια ψαλλόμενα ἡμέραν παρ' ἡμέραν», λέγονται τὴν ἑσπέραν ἐκάστης Τρίτης καὶ Πέμπτης ἀντὶ τῶν «Φώτισον τοὺς ὀφθαλμούς μου» κ.λπ..

3. Τμήματα τοῦ μεγάλου κανόνος, ὡς ἔχουν ἐν τῷ Τριωδίῳ, ψάλλονται μόνον τὴν α΄ ἑβδομάδα τῶν νηστειῶν.

4. Τῆ Παρασκευῆ ἑσπέρας ἀναγινώσκεται τὸ μικρὸν ἀπόδειπνον, ψάλλεται ὁ κανὼν τοῦ Ἀκαθίστου καὶ ἀναγινώσκεται μία στάσις τῶν Χαιρετισμῶν.

4. Τρίτη. Γερασίμου ὁσίου τοῦ ἐν Ἰορδάνῃ (†475)· Παύλου καὶ Ἰουλιανῆς τῶν μαρτύρων (†273).

Τῆ Τρίτης πρωί. Τὸ μεσονυκτικόν (ὃ περ ἀπὸ σήμερον λέγεται εἰς πάσας τὰς καθημερινὰς τῆς μεγ. Τεσσαρακοστῆς), ὁ ὄρθρος τῆς ἡμέρας, αἱ ὥραι καὶ ὁ ἑσπερινός τῆς ἐπομένης ἄνευ προηγιασμένης (Τ.Μ.Ε., τυπικὸν Τριωδίου §§ 18 καὶ 19).

Τῆ Τρίτης ἑσπέρας. Τὸ μέγα ἀπόδειπνον μετὰ τοῦ β΄ τμήματος τοῦ μεγ. κανόνος· Εὐαγγέλιον τῆς Τρίτης τῶν παννυχίδων «Προσέχετε τὴν ἐλεημοσύνην» (Μτθ. ς΄ 1-13)· εἰς τὴν συγχώρησιν «Σφαγὴν σου τὴν ἄδικον».

Διατάξεις καθημερινῶν Τεσσαρακοστῆς

1. Καθ' ἐκάστην ἀπὸ Δευτέρας ἕως Παρασκευῆς τὸ πρωὶ τῶν ἑβδομάδων τῆς Τεσσαρακοστῆς διεξάγονται αἱ ἀκολουθίαι τοῦ μεσονυκτικοῦ, τοῦ ὄρθρου τῆς ἡμέρας, τῶν ὥρῶν καὶ τοῦ ἑσπερινοῦ τῆς ἐπομένης, ὡς περιγράφεται κατὰ τὴν παροῦσαν α' ἑβδομάδα.

2. Ὁ ἑσπερινὸς τελεῖται μετὰ τῶν προηγησάμενων ἐκάστη Τετάρτη καὶ Παρασκευῆ, ταῖς δὲ λοιπαῖς τρεῖς ἡμέραις ἄνευ προηγησάμενης, ἐκτὸς εἰ τύχῃ μνήμη ἑορταζομένου ἁγίου, κατὰ τὰ ἐν τῷ Τυπικῷ διαλαμβανόμενα (Τ.Μ.Ε., τυπικὸν Τριωδίου §§20-21). Συμφώνως μὲ ἀρχαῖα Τυπικά εἶναι δυνατὴ ἡ τέλεισις προηγησάμενης καὶ ἐν ἄλλῃ ἡμέρᾳ τῆς Τεσσαρακοστῆς, ἂν ἡ ἀνάγκη τὸ ἀπαιτῆ, πλὴν βεβαίως Σαββάτου, Κυριακῆς, τῆς Ὑπαπαντῆς καὶ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ.

3. Αἱ μνήμαι ἑορταζομένων ἁγίων, αἱ ὁποῖαι συμπίπτουν ἐν καθημερινῇ τῆς μεγ. Τεσσαρακοστῆς, εἶναι ὀρθότερον νὰ μετατίθενται ἐν Σαββάτῳ ἢ Κυριακῇ, συμφώνως μὲ τοὺς μθ' καὶ νὰ κανόνας τῆς ἐν Λαοδικεῖα συνόδου (ἔτους 360). Ἐξαιροῦνται αἱ μνήμαι τοῦ ἁγ. Χαραλάμπους (10 Φεβρ.), τοῦ Προδρόμου (24 Φεβρ.) καὶ τῶν ἁγίων Τεσσαράκοντα (9 Μαρτίου).

4. Ἐν τῇ ἀπόλυσει τοῦ ἑσπερινοῦ (τελουμένου συνήθως τὸ πρωὶ τῆς προηγουμένης) καὶ τοῦ μεγάλου ἀποδείπνου μνημονεύεται ὁ ἅγιος τῆς ἐπομένης ἡμέρας ὁ ἔχων ἀκολουθίαν ἐν τῷ Μηνιαίῳ.

5. Τετάρτη. Κόνωνος ὀσιομάρτυρος (α' αἰ.). Κόνωνος μάρτυρος τοῦ κηπουροῦ (γ' αἰ.). Μάρκου ὀσίου τοῦ Ἀθηναίου († δ' αἰ.), Γεωργίου νεομάρτυρος τοῦ ἐκ Ῥαψάνης.

Τῇ Τετάρτῃ πρωί. Ἡ ἀκολουθία μεσονυκτικοῦ, ὄρθρου καὶ ὥρῶν μετὰ τῶν μακαρισμῶν, ὡς προοδηλωται· εὐθύς μετὰ τὴν εὐχὴν «Παναγία Τριάς, τὸ ὁμοούσιον κράτος» ὁ ἱερεὺς ἐκφωνεῖ τὴν (μικρὰν) ἀπόλυσιν καὶ τὸ «Δι' εὐχῶν», μεθ' ὃ ἀρχεται

Ὁ ἑσπερινὸς μετὰ τῆς ἱ. ἀκολουθίας τῶν προηγησάμενων δώρων. Ὁ ἱερεὺς «Εὐλόγημένη ἢ βασιλεία». «Δεῦτε προσκυνήσωμεν» τρεῖς καὶ ὁ προοιμακός. Τὰ εἰρηνικά, καὶ τὸ ιη' κάθισμα τοῦ Ψαλτηρίου («Πρὸς Κύριον»).

Εἰς τὸ «ΚΥΡΙΕ, ΕΚΕΚΡΑΞΑ», εἰς στίχους 10, τὸ ἐν τῷ Τριωδίῳ ἰδιόμελον τῆς ἡμέρας «Νηστεύοντες, ἀδελφοί» δῖς, τὸ μαρτυρικὸν «Εἴ τις ἀρετὴ» ἅπαξ, προσόμοια τῆς σειρᾶς 3 «Φεγγοβόλους ὑμᾶς» κ.λπ. καὶ τοῦ Μηνιαίου (Μαρτίου 6) ἔτε-

ρα 3 «Οἱ ἐν ἐσχάτοις καιροῖς» κ.λπ. εἰς 4, Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ ἐν συνεχείᾳ προσόμοιον θεοτοκίον «Ὅτι εἰς βάθη πολλῶν».

ΕΙΣΟΔΟΣ μετὰ θυμιατοῦ, «Φῶς ἰλαρόν» ἄνευ μέλους, ὁ ἱερεὺς «Ἐσπέρας», ὁ ἀναγνώστης «Προκείμενον» κ.λπ. καὶ τὸ ἀνάγνωσμα τῆς Γενέσεως, τὸ ἕτερον προκείμενον μετὰ τοῦ στίχου αὐτοῦ καὶ ἐμμελῶς «Κέλευσον»· ὁ ἱερεὺς ἰστάμενος πρὸ τῆς ἁγίας τραπέζης καὶ κρατῶν θυμιατήριον καὶ λαμπάδα ἀνημμένην ἐκφωνεῖ «Σοφία, ὀρθοί», στραφεῖς δὲ πρὸς τὸν λαὸν «Φῶς Χριστοῦ φαίνει πᾶσι»· καὶ ὁ ἀναγνώστης τὸ β' ἀνάγνωσμα (Παροιμιῶν).

ΚΑΤΕΥΘΥΝΘΗΤΩ. Εἶτα ὁ ἱερεὺς πρὸ τῆς ἁγίας τραπέζης θυμιῶν ψάλλει τὸ «Κατευθυνθήτω», ὃ ἐπαναλαμβάνουν οἱ χοροὶ ἐξ ὑπαμοιβῆς τετρακίς, τοῦ ἱερέως θυμιῶντος κύκλω ἐκάστην πλευρὰν τῆς ἁγίας τραπέζης καὶ λέγοντος ἐμμελῶς τοὺς οἰκείους στίχους· εἶτα ὁ ἱερεὺς θυμιῶν τὸν λαὸν λέγει πάλιν τὸ τελευταῖον «Κατευθυνθήτω» μέχρι τοῦ «ὡς θυμίαμα ἐνώπιόν σου», τὸ δὲ λοιπὸν συμπληροῖ ὁ χορός. (Εἰς τὸ σημεῖον αὐτό, εἰ τύχοι μνήμη ἐορταζομένου ἁγίου, ἀναγιγνώσκεται ὁ Ἀπόστολος καὶ τὸ Εὐαγγέλιον αὐτοῦ κατὰ τὴν συνήθη τάξιν, τὴν δὲ Μεγ. Ἑβδομάδα μόνον Εὐαγγέλιον.)

Ὁ ἱερεὺς τὴν ἐκτενὴ «Εἶπωμεν πάντες». Καθεξῆς τὰ τῶν κατηχουμένων κ.λπ., καὶ ἐκφώνησις «Κατὰ τὴν δωρεάν»· ἀντὶ τοῦ χειρουργικοῦ τὸ «Νῦν αἱ δυνάμεις» ἄχρι τοῦ «ὁ βασιλεὺς τῆς δόξης», ἔνθα γίνεται σιωπηρῶς παρὰ τοῦ ἱερέως ἡ εἴσοδος τῶν προηγιασμένων θείων δώρων· εἶτα συνεχίζεται τὸ τροπάριον ἀπὸ τοῦ «Ἰδοὺ θυσία μυστικὴ». Εἶτα «Πληρώσωμεν» κ.λπ., «Καὶ καταξιώσον», «Πάτερ ἡμῶν», «Πρόσσχωμεν. Τὰ προηγιασμένα ἅγια», «Εἷς ἅγιος».

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΝ «Γεύσασθε καὶ ἴδετε ὅτι χρηστὸς ὁ Κύριος». Εἰς τὴν μετὰ τὴν κοινωνίαν εὐλόγησιν ψάλλεται εἰρημολογικῶς εἰς ἦχον β' τὸ ἐξῆς· «Εὐλογήσω τὸν Κύριον ἐν παντὶ καιρῷ, διὰ παντὸς ἡ αἰνεῖσις αὐτοῦ ἐν τῷ στόματί μου· ἄρτον οὐράνιον καὶ ποτήριον ζωῆς γεύσασθε καὶ ἴδετε ὅτι χρηστὸς ὁ Κύριος· ἀλληλούια, ἀλληλούια, ἀλληλούια». Μετὰ τὸ «Πάντοτε νῦν καὶ αἰεὶ», ὁ χορὸς τὸ «Πληρωθήτω».

Ὅπισθάμβωνος εὐχὴ «Δέσποτα παντοκράτορ»· «Εἴη τὸ ὄνομα» γ', «Εὐλογία Κυρίου», καὶ ἡ ἀπόλυσις (ἐν ἧ μνημο-

νεύεται ὁ ἅγιος τῆς ἐπομένης ἡμέρας), ἀλλὰ πρὸ τοῦ «Δι' εὐχῶν» διανέμεται τὸ ἀντίδωρον, ἐνῶ ἀναγινώσκονται οἱ ψαλμοὶ λγ' (33) «*Εὐλόγησω τὸν Κύριον*» καὶ ριδ' (144) «*Ψώσω σε, ὁ Θεός μου*», καὶ εἶτα τὸ «Δι' εὐχῶν».

Εἶδησις. Τελουμένης τῆς ἀκολουθίας τῶν προηγιασμένων δώρων ἐν ἡμέρᾳ μνήμης ἑορταζομένου ἀγίου, ἔχοντος Ἀπόστολον καὶ Εὐαγγέλιον, ἡ πρώτη εἴσοδος γίνεται μετὰ τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου. Εἰς τὴν περιπτωσιν αὐτὴν μετὰ τὰ στιχηρὰ τοῦ Τριωδίου ψάλλονται τὰ τοῦ ἑορταζομένου ἀγίου καὶ οὐχὶ τὰ τοῦ ἀγίου τῆς ἐπαύριον.

Τῆς Τετάρτης ἑσπέρας. Τὸ μέγα ἀπόδειπνον μετὰ τοῦ γ' τμήματος τοῦ μεγάλου κανόνος, ὡς ἐν τῷ Τριωδίῳ· Εὐαγγέλιον τῆς Τετάρτης τῶν παννυχίδων «*Ἔχετε πίστιν Θεοῦ*» (Ματθ. 23-26, Μτθ. ζ' 7-8)· εἰς τὴν συγχώρησιν «*Πάντων προσευχῶν*».

- 6. Πέμπτη.** Τῶν ἐν Ἀμορίῳ 42 μαρτύρων (†845). Μνήμη τῆς εὐρέσεως τοῦ τ. σταυροῦ ὑπὸ τῆς ἀγίας Ἑλένης (326).

Τῆς Πέμπτης πρωί. Τὸ μεσονυκτικόν, ὁ ὄρθρος τῆς ἡμέρας, αἱ ὥραι καὶ ὁ ἑσπερινὸς τῆς ἐπομένης (7 Μαρτίου) ἄνευ προηγιασμένης.

Τῆς Πέμπτης ἑσπέρας. Τὸ μέγα ἀπόδειπνον μετὰ τοῦ δ' τμήματος τοῦ μεγάλου κανόνος· Εὐαγγέλιον τῆς Πέμπτης τῶν παννυχίδων «*Αἰτεῖτε καὶ δοθήσεται ὑμῖν*» (Μτθ. ζ' 7-11)· εἰς τὴν συγχώρησιν «*Σφαγὴν σου τὴν ἄδικον*».

- 7. Παρασκευή.** Τῶν ἐν Χερσῶνι ἐπισκοπευσάντων ἱερομαρτύρων Ἐφραίμ, Βασιλέως, Εὐγενίου κ.λπ. (δ' αἰ.). Λαυρεντίου ὁσίου τοῦ Μεγαρέως.

Τῆς Παρασκευῆς πρωί. Αἱ ἀκολουθίαι μεσονυκτικοῦ, ὄρθρου καὶ ὥρων μετὰ τῶν μακαρισμῶν, ὡς προοδηλωται.

Ὁ ἑσπερινὸς μετὰ προηγιασμένης. Ὁ προοιμακὸς καὶ τὸ ιη' κάθισμα («*Πρὸς Κύριον*»). Εἰς τὸ «*Κύριε, ἐκέκραξα*» (ἤχος πλ. α') ἀπὸ τοῦ στίχου «*Ἐξάγαγε ἐκ φυλακῆς*» τὸ ἰδιόμελον τῆς ἡμέρας (ἐκ τοῦ Τριωδίου) «*Δεῦτε πιστοί*» (δῖς), τὰ 4 μαρτυρικά τοῦ γ' ἤχου (βλ. ἐν τέλει τοῦ Τριωδίου) καὶ τὰ 4 ἰδιόμελα τοῦ ἀγίου Θεοδώρου (ἐκ τοῦ Τριωδίου) «*Δεῦτε, φιλομάρτυρες*» κ.λπ., Δόξα, «*Ὁργάνῳ χρησάμενος*», Καὶ νῦν,

«Πῶς μὴ θαυμάσωμεν» (βλέπε ἐν τέλει τοῦ Τριωδίου, Παρασκευὴ ἑσπέρας, ἦχος γ'). Εἴσοδος μετὰ θυμιατοῦ, «Φῶς ἱλαρόν», τὰ ἀναγνώσματα τοῦ Τριωδίου, «Κατευθυνθήτω», «Νῦν αἱ δυνάμεις», κοινωνικὸν «Γεύσασθε καὶ ἴδετε», «Εὐλόγησω τὸν Κύριον».

Τῆ Παρασκευῆ ἑσπέρας. Οἱ α' χαιρετισμοὶ τῆς Θεοτόκου. Ἀναγινώσκεται τὸ μικρὸν ἀπόδειπνον, ὡς ἐν τῷ Ὁρολογίῳ. Μετὰ τὸ «Ἄξιον ἐστὶ» ψάλλεται ὁ κανὼν τοῦ Ἀκαθίστου «Ἄνοιξω τὸ στόμα μου» ἀνὰ 6 τροπάρια εἰς ἐκάστην ὥδῃν· εἶτα τὸ «Τῆ ὑπερμάχῳ» δίχορον, καὶ ἀναγινώσκεται ἡ α' στάσις τῶν οἰκῶν (Χαιρετισμῶν) τῆς Θεοτόκου (Α-Ζ)· εἶτα «Τῆ ὑπερμάχῳ στρατηγῶ» σύντομον, τὸ τρισάγιον κ.τ.λ. καὶ τὸ κοντάκιον τοῦ μεγαλομάρτυρος·

«Πίστιν Χριστοῦ ὡσεὶ θώρακα, ἔνδον λαβὼν ἐν καρδίᾳ σου, τὰς ἐναντίας δυνάμεις κατεπάτησας, πολύαθλε· καὶ στέφει οὐρανίῳ ἐστέφθης αἰωνίως ὡς ἀήττητος»·

«Κύριε, ἐλέησον» (μ'), «Ὁ ἐν παντὶ καιρῶ», καὶ τὰ λοιπὰ τοῦ μικροῦ ἀποδείπνου. Μετὰ τὸ «Τὴν πᾶσαν ἐλπίδα μου» τὸ Εὐαγγέλιον τῆς παννουχίδος (Ἰω. ιε' 1-7), ἡ μικρὰ ἀπόλυσις, τὸ «Εὐξώμεθα», τὸ κάθισμα «Τὴν ὠραιότητα» καὶ εἶτα «Δι' εὐχῶν» (τυπικὸν Τριωδίου §26).

Σημείωσις. Ἡ τάξις αὕτη τῶν χαιρετισμῶν τηρεῖται καὶ κατὰ τὰς ἐφεξῆς Παρασκευὰς τῆς β', γ' καὶ δ' ἑβδομάδος, ἄνευ ὁμως Εὐαγγελίου. Κοντάκιον δὲ λέγεται τότε τὸ ἐξῆς, ἐφόσον τῷ Σαββάτῳ δὲν τύχη ἐορταζόμενος ἄγιος·

«Ὡς ἀπαρχὰς τῆς φύσεως, τῷ φυτουργῶ τῆς κτίσεως, ἡ οἰκουμένη προσφέρει σοι, Κύριε, τοὺς θεοφόρους μάρτυρας· ταῖς αὐτῶν ἰκεσίαις, ἐν εἰρήνῃ βαθεῖα τὴν ἐκκλησίαν σου, διὰ τῆς Θεοτόκου συντήρησον, πολυέλεε».

- 8. Σάββατον α' τῶν νηστειῶν.** † «Θεοδώρου μεγαλομάρτυρος τοῦ Τήρωνος (μνήμη τοῦ διὰ κολλύβων θαύματος)». Θεοφυλάκτου ἐπισκόπου Νικομηδείας (†842-5), Ἐρμοῦ ἀποστόλου (α' αἰ.).

Εἶδησις. Κατὰ τὰ Σάββατα τῆς Τεσσαρακοστῆς, τὸ μὲν πρωὶ ψάλλεται ἡ ἀκολουθία τοῦ ὄρθρου καὶ τελεῖται ἡ λειτουργία τοῦ ἱ. Χρυσοστόμου, τὸ δὲ ἑσπέρας ψάλλεται, ὡς συνήθως, ὁ ἑσπερινὸς

τῆς ἐπαύριον Κυριακῆς, καθ' ἣν τελεῖται ἡ λειτουργία τοῦ μεγ. Βασιλείου.

Τῷ Σαββάτῳ πρωί. Μεσονυκτικὸν τοῦ Σαββάτου μὲ τὸ ἀπολυτίκιον καὶ κοντάκιον τοῦ ἁγίου [ἢ τὸ σύνηθες μεσονυκτικὸν ἐπὶ μνήμῃ ἑορταζομένου ἁγίου, ἐν ᾧ μετὰ τὸν ν' ψαλμὸν ψάλλονται τὰ διὰ τὸν στίχον τῶν αἰῶν ἰδιόμελα τοῦ ἁγ. Θεοδώρου «Χορεύουσι στίφη μαρτύρων» κ.λπ. δίχα μὲν τῶν πρὸ αὐτῶν στίχων, ἀλλὰ μετὰ τοῦ Δόξα εἰς τὸ δ' καὶ τοῦ Καὶ νῦν εἰς τὸ θεοτοκίον· τρισάγιον κ.λπ. καὶ ἀπολυτίκιον «Μεγάλα τὰ τῆς πίστεως»].

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος» ἀπολυτίκιον «Μεγάλα τὰ τῆς πίστεως», Δόξα, τὸ αὐτό, Καὶ νῦν, «Πάντα ὑπὲρ ἔννοιαν». Καθίσματα [μετὰ τὴν α' στιχολ.] μόνον τὰ 3 μαρτυρικά τοῦ γ' ἤχου (τὸ νεκρώσιμον δὲν λέγεται) «Ὅσοι φιλομάρτυρες» κ.λπ. (ζῆτει ἅπαντα ἐν τέλει τοῦ Τριωδίου), Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ α' θεοτοκίον τοῦ ἤχου «Σὲ τὴν μεσιτεύσασαν», εἶτα [μετὰ τὸν Ἄμωμον] τὰ τοῦ ἁγίου (Τριωδίου, Σάββατον α' ἔβδομ.) «Ζέων πίστεως», Δόξα, «Θεῖον δῶρον», Καὶ νῦν, θεοτοκίον «Ἡ τὸν ἀχώρητον Θεόν». Ὁ ν' ψαλμὸς χῦμα. Κανόνες, ὁ τοῦ Μηναίου καὶ οἱ δύο τοῦ Τριωδίου· ἀπὸ γ' ὥδῆς τὰ μεσώδια καθίσματα τοῦ ἁγίου Θεοδώρου· ἀφ' ε' τὸ κοντάκιον καὶ ὁ οἶκος τοῦ ἁγίου, τὸ συναξάριον τῆς ἡμέρας καὶ τὸ ὑπόμνημα τοῦ Τριωδίου. Καταβασίαι «Ἄνοιξω τὸ στόμα μου»· «Τὴν τιμιωτέραν»· «Ἄπας γηγενῆς». Ἐξαποστειλάρια καὶ αἶνοι μετὰ τοῦ Δόξα, Καὶ νῦν, ὡς ἐν τῷ Τριωδίῳ. Δοξολογία μεγάλη, ἀπολυτίκιον τοῦ ἁγίου.

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Μετὰ τὴν εἴσοδον ἀπολυτίκια «Μεγάλα τὰ τῆς πίστεως» καὶ τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «Προστασία». Ἀπόστολος τοῦ ἁγίου (26 Ὀκτ.), «Ἐνδυναμοῦ ἐν τῇ χάριτι» (Β' Τιμ. β' 1-10)· Εὐαγγέλιον τῆς ἡμέρας, «Ἐπορεύετο ὁ Ἰησοῦς ἐν τοῖς σάββασιν» (Ματθ. β' 23-γ' 5). Καθεξῆς ἡ θ. λειτουργία τοῦ ἱεροῦ Χρυσοστόμου· «Ἄξιον ἐστὶ»· κοινωνικὸν «Εἰς μνημόσυνον». Μετὰ τὴν ὀπισθάμβωνον εὐχὴν γίνεται ἡ εὐλόγησις τῶν ἑορτίων κολλύβων μετὰ τῆς εὐχῆς «Ὁ πάντα τελεσφορήσας τῷ λόγῳ σου» (βλ. Ἱερατικόν). Εἶτα «Εἴη τὸ ὄνομα Κυρίου» καὶ ἀπόλυσις.

Σημείωσις. Ἰστέον ὅτι κατ' ἀρχαίαν παράδοσιν, ἢ τις ὑπονοεῖται ἐν τῷ ἰσχύοντι *Τυπικῶ*, προτίθενται σήμερον πρὸς εὐλόγησιν εἰδικὰ κόλλυβα ἐπὶ τῇ μνήμῃ τοῦ ἑορταζομένου μεγαλομάρτυρος καὶ εἰς ἀνάμνησιν τοῦ ὑπ' αὐτοῦ διὰ κολλύβων τελεσθέντος θαύματος, περὶ οὗ ἢ ἐν τῷ *Τριωδίῳ ἀκολουθία*. Ἐπειδὴ ὑπάρχει ἐπίσης ἡ συνήθεια νὰ προσάγονται σήμερον κόλλυβα διὰ τοὺς κεκοιμημένους καὶ νὰ τελεῖται νεκρώσιμον τρισάγιον, ἂν καὶ δὲν εἶναι *Ψυχοσάββατον*, θεωροῦμεν ὀρθὸν πρῶτον μὲν μετὰ τὴν ὀπισθάμβωνον εὐχὴν νὰ εὐλογηθῶν τὰ πρὸς τιμὴν τοῦ ἁγίου ἑόρτια κόλλυβα, μετὰ δὲ τὸ «Δι' εὐχῶν» τῆς λειτουργίας ὁ ἱερεὺς εὐθύς νὰ βάλῃ «Εὐλογητὸς» καὶ νὰ τελέσῃ κατὰ τὰ εἰωθότα τὸ νεκρώσιμον τρισάγιον ἐπὶ τῶν ἄλλων κολλύβων, «ἵνα μὴ συμψάλλωνται τὰ χαρμόσυνα τοῖς πενθίμοις».

9. † ΚΥΡΙΑΚΗ Α΄ ΤΩΝ ΝΗΣΤΕΙΩΝ (ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑΣ). «Ἀνάμνησις τῆς ἀναστηλώσεως τῶν ἱερῶν εἰκόνων» (843). † Τῶν ἁγίων τεσσαράκοντα μαρτύρων τῶν ἐν τῇ λίμνῃ τῆς Σεβαστείας μαρτυρησάντων (†320). Ἦχος δ΄, ἑωθινὸν δ΄ (Τ.Μ.Ε., 9ῃ *Μαρτίου*, περιπτώσις ε΄ §§8-10).

Εἰς τὴν θ΄. Ἀπολυτίκιον «*Μεγάλα τὰ τῆς πίστεως*» κοντάκιον «*Πίστιν Χριστοῦ*».

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Εἰς τὸ «*Κύριε, ἐκέκραξα*», ἀναστάσιμα 4, τοῦ *Τριωδίου* προσόμοια 3 «*Σὲ τὸν ἀκατάληπτον*» κ.λπ., καὶ τοῦ *Μηναίου* ἔτερα 3 «*Φέροντες τὰ παρόντα*» κ.λπ., Δόξα, «*Ἡ χάρις ἐπέλαμψε*», Καὶ νῦν, «*Ὁ διὰ σέ θεοπάτωρ*». Εἴσοδος κ.λπ.. Ἀπόστιχα τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, τῶν ἁγίων «*Προφητικῶς ἀνεβόα*» (βλέπε ἐν τέλει τῆς ἀκολουθίας αὐτῶν), Καὶ νῦν, τοῦ *Τριωδίου* «*Οἱ ἐξ ἀσεβείας*». Ἀπολυτίκια «*Τὸ φαιδρὸν τῆς ἀναστάσεως*», Δόξα, τῶν ἁγίων «*Τὰς ἀλγηδόνας*», Καὶ νῦν, τοῦ *Τριωδίου* «*Τὴν ἄχραντον εἰκόνα σου*».

Εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Μετὰ τὸν τριαδικὸν κανόνα τοῦ ἤχου, τὰ εἰς τοὺς αἴνους ἰδιόμελα τῶν μαρτύρων «*Χορὸς τετραδεκαπύρσευτος*» κ.λπ. [μετὰ τῶν ἰδιομέλων «*Τὴν λίμνην ὡς παράδεισον*» καὶ «*Ἐν ὠδαῖς ἁσμάτων*»] (ἅπαντα ἄνευ τοῦ Δόξα ἢ ἐτέρου στίχου), εἶτα Δόξα, τοῦ *Τριωδίου* «*Χαίρετε, προφήται τίμιοι*», Καὶ νῦν, «*Τὴν πᾶσαν ἐλπίδα μου*» τὰ τριαδικὰ «*Ἄξιον ἐστὶ*», τρισάγιον κ.λπ. καὶ ἀπολυτίκιον «*Τὴν ἄχραντον εἰκόνα σου*».

Εΐδησις. Κατὰ τὴν παροῦσαν ἑβδομάδα θὰ τελεσθοῦν δύο θεῖαι λειτουργίαι προηγιασμένων δώρων, *Τετάρτη* καὶ *Παρασκευῆ*.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος» τὰ ἐν τῷ ἔσπερινῷ ἀπολυτίκῳ. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ πολυέλεος.]

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ τὰ ἀναστάσιμα, τῆς α΄ στιχολογίας μὲ θεοτοκίον «Τὸ ἀπ' αἰῶνος ἀπόκρυφον», καὶ τῆς β΄ στιχολογίας μὲ τὸ θεοτοκίον αὐτῶν· εἶτα τὸ κάθισμα τοῦ Μηναιου «Τὸ σεπτὸν στερέωμα», Δόξα, τὸ μετὰ τὸν πολυέλεον «Τῶν ἁγίων μαρτύρων τὸ ἐγκαλλώπισμα», Καὶ νῦν, τὸ θεοτοκίον «Τὴν ταχειάν σου σκέπην». Εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἐωθινὸν (δ΄)· μετὰ τὸν ν΄ ψαλμόν, τὰ τροπάρια «Τῆς μετανοίας» κ.λπ., ὡς συνήθως ἐν τῷ Τριωδίῳ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος, ὁ τοῦ Τριωδίου καὶ ὁ τῶν ἁγίων· ἀπὸ γ΄ ὧδῆς τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου, τὸ μεσώδιον κάθισμα τοῦ Τριωδίου «Τὴν θεῖαν σου μορφήν», Δόξα, τὸ τῶν μαρτύρων, Καὶ νῦν, τὸ θεοτοκίον αὐτοῦ· ἀφ' ε΄ τὸ κοντάκιον καὶ ὁ οἶκος τοῦ Τριωδίου, τὸ μηνολόγιον τῆς ἡμέρας, καὶ τὸ ὑπόμνημα τοῦ Τριωδίου.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ «Θαλάσσης τὸ ἐρυθραῖον πέλαγος»· «Τὴν τιμωτέραν», «Λίθος ἀχειρότμητος».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ. «Ἅγιος Κύριος» κ.λπ., τὸ δ΄ ἀναστάσιμον, τὸ τοῦ Τριωδίου «Σκιρτήσατε, κροτήσατε», τῶν μαρτύρων «Χορὸς τετραδεκάριθμος» καὶ τὸ θεοτοκίον αὐτοῦ.

Εἰς τοὺς Αἰνοὺς στιχηρὰ ἀναστάσιμα 2, τοῦ Τριωδίου προόμοια 3 «Ἐν σοὶ νῦν ἀγάλλεται» κ.λπ., καὶ τῶν μαρτύρων ἔτερα 3 «Δεῦτε μαρτυρικὴν» κ.λπ., εἰς στίχους τὰ δύο τελευταῖα α) «Ἐδοκίμασας ἡμᾶς, ὁ Θεός, ἐπύρωσας ἡμᾶς ὡς πυροῦται τὸ ἀργύριον», β) «Διήλθομεν διὰ πυρὸς καὶ ὕδατος, καὶ ἐξήγαγες ἡμᾶς εἰς ἀναψυχήν», Δόξα, τοῦ Τριωδίου «Μωσῆς τῷ καιρῷ τῆς ἐγκρατείας», Καὶ νῦν, «Ὑπερευλογημένην»· δοξολογία μεγάλη.

Μετὰ τὸ ἁσματικὸν τῆς δοξολογίας «Ἅγιος ὁ Θεός» κ.λπ. (ἢ μετὰ τὴν ὀπισθάμβωνον εὐχὴν τῆς θ. λειτουργίας), τελεῖται ἡ λιτάνευσις τοῦ τιμίου Σταυροῦ καὶ τῶν ἰ. εἰκόνων πέριξ ἡ ἔσωθεν τοῦ ἰ. ναοῦ κατὰ τὴν ἀκόλουθον διάταξιν.

**Ἡ λιτανεία τῶν ἱερῶν εἰκόνων
κατὰ τὴν συνήθη τάξιν**

Ἐξεληθόντες τοῦ ἱ. ναοῦ, ὁ τε ἱ. κλῆρος καὶ ὁ λαὸς μετὰ τοῦ τιμίου σταυροῦ καὶ τῶν ἱ. εἰκόνων, καὶ τάξιν λιτανεύσεως ἀποτελέσαντες κατὰ τὰ εἰωθότα, περιερχόμεθα ἅπαξ τὸν ἱερὸν ναόν, τῶν κωδῶνων αὐτοῦ χαρμοσύνως κρουομένων, τῶν δὲ χορῶν ψαλλόντων τὸ ἀπολυτίκιον «*Τὴν ἄχραντον εἰκόνα σου*», εἰς τέσσαρας στάσεις. Εἰς ἐκάστην δὲ τοῦ ναοῦ πλευρὰν γίνονται αἱ κάτωθι δεήσεις.

α΄) Ἐν τῇ νοτιά πλευρᾷ τοῦ ναοῦ δέησις ὑπὲρ τῶν ζώντων.

β΄) Ὅπισθεν τοῦ ἱεροῦ γίνεται δέησις ὑπὲρ τῶν ἀπ' αἰῶνος κεκοιμημένων εὐσεβῶν βασιλέων, ὀρθοδόξων πατριαρχῶν, ἀρχιερέων κ.τ.λ.· οἱ χοροὶ «*Αἰωνία ἡ μνήμη*» (γ΄) καὶ ἡ ἐκφώνησις «*Ὅτι σὺ εἶ ἡ ἀνάστασις*».

γ΄) Ἐν τῇ βορεία πλευρᾷ τοῦ ναοῦ δέησις ὑπὲρ τῶν ζώντων, ὡς ἐν τῇ πρώτῃ στάσει.

δ΄) Πρὸ τῆς δυτικῆς θύρας ἡ ἐντὸς τοῦ ναοῦ (ἐν τῷ σολέα) ὑπὲρ τῶν ζώντων καὶ εἰς τὸ τέλος «*Ἐπὲρ τοῦ διαφυλαχθῆναι*» κ.λπ., «*Ἐπάκουσον ἡμῶν*» καὶ ἀναγινώσκει ὁ προεξάρχων ἱερεὺς (ἢ ἂν ἡ προεξάρχων ὁ ἀρχιερεὺς) τὰς ἐξῆς περικοπὰς τοῦ ὑπὲρ τῆς ὀρθοδοξίας συνοδικοῦ:

Οἱ προφῆται ὡς εἶδον, οἱ ἀπόστολοι ὡς ἐδίδαξαν, ἡ Ἐκκλησία ὡς παρέλαβεν, οἱ διδάσκαλοι ὡς ἐδογματίσαν, ἡ οἰκουμένη ὡς συμπεφρόνηκεν, ἡ χάρις ὡς ἔλαμψεν, ἡ ἀλήθεια ὡς ἀποδέδεικται, τὸ ψεῦδος ὡς ἀπελήλαται, ἡ σοφία ὡς ἐπαρησιασάτο, ὁ Χριστὸς ὡς ἐβράβευσεν, οὕτω φρονοῦμεν, οὕτω λαλοῦμεν, οὕτω κηρύσσομεν Χριστὸν τὸν ἀληθινὸν Θεὸν ἡμῶν, καὶ τοὺς αὐτοῦ ἀγίους ἐν λόγοις τιμῶντες, ἐν συγγραφαῖς, ἐν νοήμασιν, ἐν ναοῖς, ἐν εἰκονίσμασι, τὸν μὲν ὡς Θεὸν καὶ δεσπότην προσκυνοῦντες καὶ σέβοντες, τοὺς δὲ διὰ τὸν κοινὸν δεσπότην ὡς αὐτοῦ γνησίους θεράποντας τιμῶντες καὶ τὴν κατὰ σχέσιν προσκύνησιν ἀπονέμοντες. Αὕτη ἡ πίστις τῶν ἀποστόλων, αὕτη ἡ πίστις τῶν πατέρων, αὕτη ἡ πίστις τῶν ὀρθοδόξων, αὕτη ἡ πίστις τὴν οἰκουμένην ἐστήριξεν. Ἐπὶ τούτοις τοὺς τῆς εὐσεβείας κήρυκας ἀδελφικῶς τε καὶ πατροποθῆτως εἰς δόξαν καὶ τιμὴν τῆς εὐσεβείας, ὑπὲρ ἧς ἠγωνίσαντο,

ἀνευφημοῦμεν καὶ λέγομεν· Τῶν τῆς ὀρθοδοξίας προμάχων εὐσεβῶν βασιλέων, ἀγιωτάτων πατριαρχῶν, ἀρχιερέων, διδασκάλων, μαρτύρων, ὁμολογητῶν, αἰωνία ἡ μνήμη.

‘Ο χορὸς «Αἰωνία ἡ μνήμη» γ’.

Τούτων τοῖς ὑπὲρ εὐσεβείας μέχρι θανάτου ἄθλοις τε καὶ ἀγωνίσμασι καὶ διδασκαλίαις παιδαγωγείσθαι τε καὶ κρατύνεσθαι Θεὸν ἐκλιπαροῦντες καὶ μιμητὰς τῆς ἐνθέου αὐτῶν πολιτείας μέχρι τέλους ἀναδεικνυσθαι ἐκδυσωποῦντες, ἀξιοθείημεν τῶν ἐξαιτουμένων, οἰκτιρμοῖς καὶ χάριτι τοῦ μεγάλου καὶ πρώτου ἀρχιερέως Χριστοῦ τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ ἡμῶν, πρεσβείαις τῆς ὑπερενδόξου δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας, τῶν θεοειδῶν ἀγγέλων καὶ πάντων τῶν ἁγίων.

‘Ο χορὸς «Ἀμήν». Εἰσερχομένων δὲ ἡμῶν εἰς τὸν ἰ. ναὸν ψάλλεται τὸ μέγα προκείμενον «Τίς θεὸς μέγας», καὶ εἶτα τὸ «Σήμερον σωτηρία».

Ἡ λιτανεία τῶν ἱερῶν εἰκόνων κατὰ τὴν τάξιν τῶν Πατριαρχείων Ἀλεξανδρείας καὶ Ἱεροσολύμων

Σχηματίζεται ἱερὰ πομπὴ ὡς ἐξῆς· προπορεύονται οἱ κρατοῦντες κηρολαμπάδας, εἶτα οἱ φέροντες τὰ λάβαρα, τοὺς φανούς, τὰ ἐξαπτέρυγα· ἀκολουθοῦν οἱ χοροὶ τῶν ψαλτῶν· εἶτα οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ φερόντες τὰς ἰ. εἰκόνας χριστιανοί, καὶ τέλος διάκονοι μετὰ θυμιατηρίων θυμιῶντες τὸν εἰς χεῖρας τοῦ ἀρχιερέως εὐρισκόμενον τίμιον Σταυρόν (ἢ τὴν μικρὰν φορητὴν εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ). Κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς λιτανείας ἴστανται πάντες εἰς τὸν σολέα.

ΕΝΑΡΞΙΣ. Ἐκφωνεῖ ὁ διάκονος· «Εὐλόγησον, δέσποτα, τὴν ἁγίαν εἴσοδον». ‘Ο ἀρχιερεὺς ἀπὸ τῶν βημοθύρων· «Εὐλογημένη ἡ εἴσοδος τῶν ἁγίων σου πάντοτε, νῦν καὶ αἰεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων». ‘Ο χορὸς «Ἀμήν».

Καὶ ὁ ἀρχιερεὺς ἀναγινώσκει ἀπὸ τῶν βημοθύρων τὸ προοίμιον τοῦ ὑπὲρ τῆς ὀρθοδοξίας συνοδικοῦ·

Ἐποφειλομένη πρὸς Θεὸν ἐτήσιος εὐχαριστία, καθ’ ἣν ἡμέραν ἀπελάβομεν τὴν τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησίαν σὺν ἀποδείξει τῶν τῆς εὐσεβείας δογμάτων καὶ καταστροφῇ τῶν τῆς κακίας δυσσεβημάτων.

Προφητικαῖς ἐπόμενοι ῥήσεσιν ἀποστολικαῖς τε παραινέσεσιν εἰκόντες καὶ εὐαγγελικαῖς ἱστορίαις στοιχοῦμενοι, τῶν ἐγκαινίων τὴν ἡμέραν ἐορτάζομεν. Καὶ ταύτη εὐχαῖς καὶ λιτανείαις συνευφραινόμενοι τε καὶ συναγαλλόμενοι ψαλμοῖς ἐκβοῶμεν καὶ ᾄσμασιν.

Καὶ ἐκκινεῖ ἡ ἱερὰ πομπὴ πρὸς τὴν βορείαν πύλην τοῦ ναοῦ, ἐνῶ ὁ χορὸς ψάλλει τὸ ἀπολυτικίον «Τὴν ἄχραντον εἰκόνα σου», εἰς χρόνον ἀνάλογον, ὥστε ὁ ἀρχιερεὺς νὰ φθάσῃ εἰς τὸν χώρον τῆς ἐπομένης στάσεως*.

ΣΤΑΣΙΣ ΠΡΩΤΗ. Ἰσταμένης τῆς πομπῆς, ἀναγινώσκει ὁ προϊστάμενος τὸ α' ἄρθρον τοῦ συμβόλου τῆς πίστεως «Πιστεύω εἰς ἓνα Θεόν, Πατέρα, Παντοκράτορα, ποιητὴν οὐρανοῦ καὶ γῆς, ὁρατῶν τε πάντων καὶ ἀορατῶν».

Ὁ ἀρχιερεὺς ἐκφώνως:

Τῶν τὴν ἔνσαρκον τοῦ Θεοῦ Λόγου παρουσίαν λόγῳ, στόματι, καρδίᾳ καὶ νῶ, γραφῇ τε καὶ εἰκόσιν ὁμολογούντων, αἰωνία ἡ μνήμη.

Ὁ χορὸς «Αἰωνία ἡ μνήμη» (γ').

Ὁ ἀρχιερεὺς:

Τῶν εἰδότην τῆς τοῦ Χριστοῦ μᾶς καὶ τῆς αὐτῆς ὑποστάσεως τὸ ἐν οὐσίαις διάφορον, καὶ ταύτης τὸ κτιστόν τε καὶ ἄκτιστον, τὸ ὁρατὸν καὶ ἀόρατον, τὸ παθητὸν καὶ ἀπαθές, τὸ περιγραφτὸν καὶ ἀπερίγραφτον, καὶ τῇ μὲν θεϊκῇ οὐσίᾳ τὸ ἄκτιστον καὶ τὰ ὅμοια προσαρμολογούντων, τῇ δὲ ἀνθρωπίνῃ φύσει τὰ τε ἄλλα καὶ τὸ περιγραφτὸν ἀνομολογούντων καὶ λόγῳ καὶ εἰκονίσμασιν, αἰωνία ἡ μνήμη.

Ὁ χορὸς «Αἰωνία ἡ μνήμη» (γ').

Ὁ ἀρχιερεὺς:

Τῶν πιστευόντων καὶ διακηρυκτουμένων, ἧ τοι εὐαγγελιζομένων τοὺς λόγους ἐπὶ γραμμάτων, τὰ πράγματα ἐπὶ σχη-

---

* Λόγῳ τοῦ μακροῦ τοῦ ἀπολυτικίου, δύναται νὰ ψαλῆ τοῦτο εἰς τρεῖς στάσεις οὕτως: ἀπὸ τοῦ σημείου τῆς ἐκκινήσεως μέχρι τῆς βορείας θύρας «Τὴν ἄχραντον εἰκόνα σου... Χριστὸς ὁ Θεός», ἀπὸ τῆς βορείας μέχρι τῆς δυτικῆς θύρας τοῦ ναοῦ «βουλήσει γὰρ ἠυδόκησας... ἐκ τῆς δουλείας τοῦ ἐχθροῦ» καὶ τέλος ἀπὸ τῆς δυτικῆς θύρας μέχρι τῆς μεσημβρινῆς τοιαύτης «Ὅθεν εὐχαρίστως βοῶμέν σοι... εἰς τὸ σῶσαι τὸν κόσμον».

μάτων, και εἰς μίαν ἐκάτερον συντελεῖν ὠφέλειαν, τὴν τε διὰ λόγων ἀνακήρυξιν και τὴν δι' εἰκόνων τῆς ἀληθείας βεβαιώσιν, αἰωνία ἢ μνήμη.

Ὁ χορὸς «Αἰωνία ἢ μνήμη» γ'.

Καὶ ἐκκινεῖ πάλιν ἡ πομπὴ πρὸς τὴν δυτικὴν θύραν (ἢ τοι πρὸς τὰς βασιλικὰς πύλας) τοῦ ναοῦ, ἐνῶ ψάλλει τὸ ἀπολυτίκιον «Τὴν ἄχραντον εἰκόνα σου» (εἰς χρόνον ἀνάλογον).

ΣΤΑΣΙΣ ΔΕΥΤΕΡΑ. Τοῦ ἀρχιερέως φθάσαντος πρὸ τῶν βασιλικῶν πυλῶν, ἴσταται ἢ λιτανεῖα· ὁ δὲ προϊστάμενος ἀναγινώσκει τὰ χριστολογικὰ ἄρθρα τοῦ συμβόλου τῆς πίστεως:

Και εἰς ἓνα Κύριον Ἰησοῦν Χριστὸν, τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ τὸν μονογενῆ, τὸν ἐκ τοῦ Πατρὸς γεννηθέντα πρὸ πάντων τῶν αἰῶνων φῶς ἐκ φωτός, Θεὸν ἀληθινὸν ἐκ Θεοῦ ἀληθινοῦ, γεννηθέντα, οὐ ποιηθέντα, ὁμοούσιον τῷ Πατρί, δι' οὗ τὰ πάντα ἐγένετο. Τὸν δι' ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους και διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν κατελθόντα ἐκ τῶν οὐρανῶν και σαρκωθέντα ἐκ Πνεύματος Ἁγίου και Μαρίας τῆς Παρθένου και ἐνανθρωπήσαντα. Σταυρωθέντα τε ὑπὲρ ἡμῶν ἐπὶ Ποντίου Πιλάτου και παθόντα και ταφέντα. Καὶ ἀναστάντα τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ κατὰ τὰς Γραφάς. Καὶ ἀνελθόντα εἰς τοὺς οὐρανοὺς και καθεζόμενον ἐκ δεξιῶν τοῦ Πατρὸς. Καὶ πάλιν ἐρχόμενον μετὰ δόξης κρῖναι ζῶντας και νεκρούς, οὗ τῆς βασιλείας οὐκ ἔσται τέλος.

Εἶτα ὁ ἀρχιερεὺς ἐκφώνως:

Οἱ προφητῆται ὡς εἶδον, οἱ ἀπόστολοι ὡς ἐδίδαξαν, ἡ Ἐκκλησία ὡς παρέλαβεν, οἱ διδάσκαλοι ὡς ἐδογματίσαν, ἡ οἰκουμένη ὡς συμπεφρόνηκεν, ἡ χάρις ὡς ἔλαμψεν, ἡ ἀλήθεια ὡς ἀποδέδεικται, τὸ ψεῦδος ὡς ἀπελήλαται, ἡ σοφία ὡς ἐπαρησιασάτο, ὁ Χριστὸς ὡς ἐβράβευσεν· οὕτω φρονοῦμεν, οὕτω λαλοῦμεν, οὕτω κηρύσσομεν Χριστὸν τὸν ἀληθινὸν Θεὸν ἡμῶν, και τοὺς αὐτοῦ ἁγίους ἐν λόγοις τιμῶντες, ἐν συγγραφαῖς, ἐν νοήμασιν, ἐν θυσίαις, ἐν ναοῖς, ἐν εἰκονίσμασι, τὸν μὲν ὡς Θεὸν και δεσπότην προσκυνοῦντες και σέβοντες, τοὺς δὲ διὰ τὸν κοινὸν δεσπότην ὡς αὐτοῦ γνησίους θεράποντας τιμῶντες και τὴν κατὰ σχέσιν προσκύνησιν ἀπονέμοντες.

Αὕτη ἡ πίστις τῶν ἀποστόλων, αὕτη ἡ πίστις τῶν πατέρων, αὕτη ἡ πίστις τῶν ὀρθοδόξων, αὕτη ἡ πίστις τὴν οἰκουμένην ἐστήριξε.

Καὶ ἐκκινεῖ ἡ ἰ. πομπὴ πρὸς τὴν μεσημβρινὴν (νοτιάαν) θύραν τοῦ ναοῦ, ἐνῶν ὁ χορὸς ψάλλει τὸ ἀπολυτίκιον «Τὴν ἄχραντον εἰκόνα σου» (εἰς χρόνον ἀνάλογον).

ΣΤΑΣΙΣ ΤΡΙΤΗ. Ὅταν ὁ ἀρχιερεὺς φθάσῃ εἰς τὸν ὠρισμένον τόπον, ἴσταται ἡ πομπή, καὶ ὁ προϊστάμενος ἀναγινώσκει τὰ λοιπὰ ἄρθρα τοῦ συμβόλου τῆς πίστεως·

Καὶ εἰς τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, τὸ κύριον, τὸ ζωοποιόν, τὸ ἐκ τοῦ Πατρὸς ἐκπορευόμενον, τὸ σὺν Πατρὶ καὶ Υἱῷ συμπροσκυνούμενον καὶ συνδοξαζόμενον, τὸ λαλῆσαν διὰ τῶν προφητῶν. Εἰς μίαν, ἁγίαν, καθολικὴν καὶ ἀποστολικὴν Ἐκκλησίαν. Ὁμολογῶ ἓν βάπτισμα εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν. Προσδοκῶ ἀνάστασιν νεκρῶν. Καὶ ζωὴν τοῦ μέλλοντος αἰῶνος. Ἀμήν.

Εἶτα ὁ ἀρχιερεὺς ἐκφώνως·

Μιχαὴλ τοῦ ὀρθοδόξου βασιλέως καὶ Θεοδώρας τῆς ἁγίας αὐτοῦ μητρὸς, αἰωνία ἡ μνήμη.

Ὁ χορὸς «Αἰωνία ἡ μνήμη» (γ´).

Ὁ ἀρχιερεὺς·

Βασιλείου, Κωνσταντίνου, Λέοντος, Ἀλεξάνδρου, Χριστοφόρου, Νικηφόρου, Ἀνδρονίκου, Ἰσαακίου, Ἀλεξίου καὶ Θεοδώρου, τῶν τὴν οὐράνιον βασιλείαν τῆς ἐπιγείου ἀνταλλαξαμένων, αἰωνία ἡ μνήμη.

Ὁ χορὸς «Αἰωνία ἡ μνήμη» (γ´).

Ἰγνατίου, Φωτίου, Στεφάνου, Ἀντωνίου, Ἰωσήφ καὶ πάντων τῶν ἁγιωτάτων πατριαρχῶν τῶν ὑπὲρ τῆς πίστεως ἡμῶν ἀγωνισαμένων, αἰωνία ἡ μνήμη.

Ὁ χορὸς «Αἰωνία ἡ μνήμη» γ´.

Τούτων τοῖς ὑπὲρ εὐσεβείας μέχρι θανάτου ἄθλοις τε καὶ ἀγωνίσμασι καὶ διδασκαλίαις παιδαγωγεῖσθαι τε καὶ κρατύνεσθαι Θεὸν ἐκλιπαροῦντες καὶ μιμητὰς τῆς ἐνθέου αὐτῶν πολιτείας μέχρι τέλους ἀναδεικνυσθαι ἐκδυσωποῦντες, ἀξιωθεῖμεν τῶν ἐξαιτουμένων, οἰκτιρμοῖς καὶ χάριτι τοῦ μεγάλου καὶ πρώτου ἀρχιερέως Χριστοῦ τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ ἡμῶν, πρεσβείαις τῆς ὑπερενδόξου δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας, τῶν θεοειδῶν ἀγγέλων καὶ πάντων τῶν ἁγίων.

Ὁ χορὸς «Ἀμήν» καὶ ψάλλει τὸ ἀπολυτίκιον «Τὴν ἄχραντον εἰκόνα σου» (εἰς χρόνον ἀνάλογον) [ἢ τὸ ἀκροτελεύτιον

αυτοῦ «*Χαράς ἐπλήρωσας τὰ πάντα*» κ.λπ.], ἐνῶ ἡ ἰ. πομπὴ ἐπιστρέφει εἰς τὸν σολέα.

ΣΤΑΣΙΣ ΤΕΤΑΡΤΗ. Ὁ ἀρχιερεὺς ψάλλει ἀπὸ τῶν βημοθύρων τὸν ψαλμικὸν στίχον «*Τίς θεὸς μέγας ὡς ὁ Θεὸς ἡμῶν· σὺ εἶ ὁ Θεὸς ὁ ποιῶν θαυμάσια μόνος*». Τὸν αὐτὸν στίχον ἐπιναλαμβάνουν οἱ χοροὶ ἀνὰ μίαν, καὶ εἶτα τὸ «*Σήμερον σωτηρία*».

Εἰς τὴν λειτουργίαν

Ψάλλονται τὰ ἀντίφωνα ὡς ἑξῆς.

Ἀντίφωνον α΄

Ὁ Κύριος ἐβασίλευσεν, εὐπρέπειαν ἐνεδύσατο, ἐνεδύσατο Κύριος δύναμιν καὶ περιεζώσατο.

Ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου, σῶτερ, σῶσον ἡμᾶς.

Καὶ γὰρ ἐστερέωσε τὴν οἰκουμένην, ἢ τις οὐ σαλευθήσεται.

Ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου, σῶτερ, σῶσον ἡμᾶς.

Τίς λαλήσει τὰς δυναστείας τοῦ Κυρίου, ἀκουστάς ποιήσει πάσας τὰς αἰνήσεις αὐτοῦ;

Ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου...

Εἰπάτωσαν οἱ λελυτρωμένοι ὑπὸ Κυρίου, οὓς ἐλυτρώσατο ἐκ χειρὸς ἐχθροῦ.

Ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου...

Δόξα, Καὶ νῦν. Ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου...

Ἀντίφωνον γ΄

Ἐξομολογησάσθωσαν τὰ ἐλέη αὐτοῦ καὶ τὰ θαυμάσια αὐτοῦ τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων. Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἀναστάς ἐκ νεκρῶν, ψάλλοντάς σοι, Ἀλληλούια.

Ἦψωσάτωσαν αὐτὸν ἐν ἐκκλησίᾳ λαοῦ καὶ ἐν καθέδρᾳ πρεσβυτέρων. Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἀναστάς...

Ὀφθαλμοὶ Κυρίου ἐπὶ τοὺς ἐλπίζοντας ἐπὶ τὸ ἔλεος αὐτοῦ. Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἀναστάς ἐκ νεκρῶν...

Τοῦ ἀκοῦσαι τοῦ στεναγμοῦ τῶν πεπεδημένων, τοῦ λῦσαι τοὺς υἱοὺς τῶν τεθνατωμένων.

Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἀναστάς ἐκ νεκρῶν...

Δόξα, Καὶ νῦν. «Ὁ μονογενὴς Υἱός».

Ἄντίφωνον γ'

Αἰνεσάτωσαν αὐτὸν οἱ οὐρανοὶ καὶ ἡ γῆ.

«Τὴν ἄχραντον εἰκόνα σου...»

Αὕτη ἡ ἡμέρα Κυρίου, ἀγαλλιασώμεθα καὶ εὐφρανθῶμεν ἐν αὐτῇ.

«Τὴν ἄχραντον εἰκόνα σου...»

Κύριε, ὁ Θεός μου, εἰς τὸν αἰῶνα ἐξομολογήσομαί σοι.

«Τὴν ἄχραντον εἰκόνα σου...»

ΕΙΣΟΔΙΚΟΝ «Δεῦτε προσκυνήσωμεν... Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὸ Θεοῦ, ὁ ἀναστάς ἐκ νεκρῶν...»

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟΝ, ἀπολυτικά «Τὸ φαιδρὸν τῆς ἀναστάσεως», τοῦ Τριωδίου «Τὴν ἄχραντον εἰκόνα σου», τῶν ἁγίων «Τὰς ἀλληδόνας», καὶ τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «Τῇ ὑπερμάχῳ».

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Ἀπόστολος –μετὰ τοῦ προκειμένου αὐτοῦ– τῶν μαρτύρων (Μαρτ. 9), «Τοσοῦτον ἔχοντες περικείμενον ἡμῖν» (Ἐβρ. ιβ' 1-10)· ἀλληλουαρίου τῆς ἑορτῆς, ἡχ. πλ. δ' *· Εὐαγγέλιον Κυριακῆς α' νηστειῶν, «Ἡθέλησεν ὁ Ἰησοῦς ἐξελθεῖν» (Ἰω. α' 44-52).

Καθεξῆς ἡ θ. λειτουργία τοῦ μεγ. Βασιλείου. Εἰς τὸ Ἐξαίρετως «Ἐπὶ σοὶ χαίρει». Κοινωνικὸν «Αἰνεῖτε»· καὶ τὰ λοιπὰ ὡς συνήθως.

Τῇ αὐτῇ Κυριακῇ ἐσπέρας. Εἰς τὴν θ'. Ἀπολυτικίον τὸ ἀναστάσιμον, Δόξα, τῶν ἁγίων· κοντάκιον τῆς ἑορτῆς «Ὁ ἀπερίγραπτος Λόγος».

Εἰς τὸν ἐσπερινόν. Ἐσπέρια εἰς στίχους 10, κατανυκτικὰ τοῦ (δ') ἡχου 4 «Ἦθελον δάκρυσιν ἐξαλεῖψαι» κ.λπ. (ζητεῖ ἐν τέλει τοῦ Τριωδίου), προσόμοια τοῦ Τριωδίου 3 «Δίδου μοι κατάνυξιν», κ.λπ. καὶ τοῦ Μηναίου (10 Μαρ.) ἕτερα 3, Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ ἐν συνεχείᾳ προσόμοιον θεοτοκίον. Εἴσοδος μετὰ θυμιατοῦ, «Φῶς ἰλαρὸν» καὶ τὸ μέγα προκείμενον «Ἐδωκας

* Οἱ στίχοι τοῦ ἀλληλουαρίου πλήρεις· α' «Μωσῆς καὶ Ἀαρὼν ἐν τοῖς ἰερεῦσιν αὐτοῦ, καὶ Σαμουὴλ ἐν τοῖς ἐπικαλουμένοις τὸ ὄνομα αὐτοῦ», β' «Ἐπεκαλοῦντο τὸν Κύριον, καὶ αὐτὸς εἰσήκουεν αὐτῶν ἐν σὺλῳ νεφέλης ἐλάλει πρὸς αὐτούς».

κληρονομίαν», κατὰ τὴν ἐν τῷ Τριωδίῳ τάξιν. Εἰς τὸν στίχον, ἅπαντα ὡς ἐν τῷ Τριωδίῳ· «Νῦν ἀπολύεις» κ.τ.λ. ὡς ἐσημειώθησαν τῇ Κυριακῇ τῆς Τυρινῆς ἐσπέρας.

10. Δευτέρα. Κοδράτου τοῦ ἐν Κορίνθῳ καὶ τῶν σὺν αὐτῷ 5 μαρτύρων (†251). Ἀναστασίας τῆς πατρικίας, Μιχαὴλ Μαυροειδῆ νεομάρτ. τοῦ ἐν Ἀδριανουπόλει (†1544).

Τῷ πρωί. Αἱ ἀκολουθίαι μεσονυκτικοῦ, ὄρθρου, ὥρων μετὰ τῶν μακαρισμῶν, καὶ τοῦ ἐσπερινοῦ τῆς ἐπομένης, ὡς προοδηλωταί, κατὰ τὴν τάξιν τῆς Τεσσαρακοστῆς.

Περὶ τῶν κανόνων ἐν τῷ μεγάλῳ ἀποδείπνῳ

1. Καθ' ἐκάστην ἐσπέραν ἀπὸ Δευτέρας ἕως Πέμπτης τῶν λοιπῶν ἐβδομάδων τῆς μεγ. Τεσσαρακοστῆς καὶ τὴν ἐσπέραν τῆς μεγ. Δευτέρας καὶ τῆς μεγ. Τρίτης διεξάγεται ἡ ἀκολουθία τοῦ μεγάλου ἀποδείπνου ὡς ἐν τῷ Ὁρολογίῳ (ἄνευ Εὐαγγελίου) καὶ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Τυπικοῦ. Μετὰ τὴν δοξολογίαν τὸ Τ.Μ.Ε. (τυπικὸν Τριωδίου §23, ὑποσ. 17) ὀρίζει νὰ ψάλλεται ἐκ τοῦ Θεοδοκάρου ὁ ὠρισμένος κανὼν τῆς ἡμέρας ὁ εἰς τὸν ἦχον τῆς ἐβδομάδος.

2. Κατὰ τὴν ἐν τῷ Τριωδίῳ σημειουμένην τάξιν (α' Κυρ. τῶν η-στειῶν, εἰς τὸ τέλος τοῦ κατανυκτικοῦ ἐσπερινοῦ), ἀπὸ σήμερον μέχρι τῆς Πέμπτης πρὸ τοῦ Λαζάρου ἐσπέρας ἐν τοῖς μεγ. ἀποδείπνοις ψάλλονται οἱ κανόνες τοῦ Μηναίου οἱ ἀπὸ τοῦ Σαββάτου τοῦ Λαζάρου μέχρι τῆς Κυριακῆς τοῦ Ἀντίπασχα (12-27 Ἀπριλίου) ὁμοῦ μετὰ τῶν κανόνων τῆς Θεοτόκου, οἱ ὁποῖοι καὶ προηγοῦνται. Ἀπὸ γ' ὥδης κάθισμα τοῦ Μηναίου καὶ ἀφ' ε' τῆς Θεοτόκου· μετὰ τοὺς κανόνας, τὰ 4 προσόμοια τῆς Θεοτόκου καὶ εἶτα τὰ 3 τοῦ Μηναίου μετὰ τοῦ θεοδοκίου αὐτῶν. Ὅταν συμπληρωθοῦν οἱ κανόνες τοῦ Μηναίου, λέγεται μόνον τὸ Θεοδοκάριον.

Κατὰ ταῦτα ἡ καθ' ἡμέραν σειρὰ τῶν κανόνων τοῦ Μηναίου (ἐκ τῆς περιόδου 12-27 Ἀπριλίου) εἰς τὸ μέγα ἀπόδειπνον ἔχει ὡς ἑξῆς·

Τὸ ἐσπέρας τῆς	ψάλλονται κανὼν καὶ προσόμοια τῆς
10 Μαρτίου	12 Ἀπριλίου (ἀγίου Βασιλείου Παρίου)
11 Μαρτίου	13 Ἀπριλίου (ἀγ. Μαρτίνου Ῥώμης)
12 Μαρτίου	14 Ἀπριλίου (ἀγ. Ἀριστάρχου καὶ λοιπῶν)
13 Μαρτίου	15 Ἀπριλίου (μάρτυρος Κρήσκεντος)
17 Μαρτίου	16 Ἀπριλίου (ἀγ. Ἀγάπης, Εἰρήνης, Χιονίας)
18 Μαρτίου	17 Ἀπριλίου (ιερομάρτυρος Συμεῶν)
19 Μαρτίου	18 Ἀπριλίου (ὀσίου Ἰωάννου)

20 Μαρτίου	19 Ἀπριλίου (ιερομάρτυρος Παφνουτίου)
26 Μαρτίου	20 Ἀπριλίου (όσίου Θεοδώρου Τριχινᾶ)
31 Μαρτίου	21 Ἀπριλίου (ιερομάρτυρος Ἰανουαρίου)
1 Ἀπριλίου	22 Ἀπριλίου (όσίου Θεοδώρου Συκεώτου)
3 Ἀπριλίου	24 Ἀπριλίου (όσίας Ἐλισάβετ)
7 Ἀπριλίου	26 Ἀπριλίου (ιερομάρτυρος Βασιλέως)
8 Ἀπριλίου	27 Ἀπριλίου (ιερομάρτυρος Συμεών)

- 11. Τρίτη.** Σωφρονίου πατρ. Ἱεροσολύμων (†638-44). Πιονίου, Τροφίμου καὶ Θαλλοῦ τῶν μαρτύρων, Θεοδώρας όσίας (τῆς ἐκ Σεργίων Κοζάνης) βασιλίσης Ἄρτης.

Διὰ τὰς ἀκολουθίας τῶν καθημερινῶν τῆς τεσσαρακοστῆς νηστείας βλέπε 4 καὶ 10 Μαρτίου.

- 12. Τετάρτη.** Θεοφάνους τοῦ ὁμολογητοῦ (†818). Γρηγορίου Ῥώμης τοῦ Διαλόγου (†604), Φινεές τοῦ δικαίου (1430 π.Χ.), Συμεών τοῦ νέου Θεολόγου (†1022).

Τῷ πρωί. Αἱ ἀκολουθίαι πᾶσαι ὡς προοδηλωται.

Ὁ ἔσπερινός μετὰ τῶν προηγιασμένων. Ὁ προοιμακός καὶ τὸ ἠ΄ κάθισμα («Πρὸς Κύριον»). Εἰς τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα» τὸ ἰδιόμελον «Τὴν πνευματικὴν, ἀδελφοί» (δίς), τὸ μαρτυρικὸν «Πανεύφημοι μάρτυρες» καὶ τὰ 3 τῆς σειρᾶς προσόμοια τοῦ Τριωδίου ἀνὰ μίαν, εἶτα τὰ 3 τοῦ Μηναιίου (13 Μαρτ.) εἰς 4 μετὰ τοῦ ἐν συνεχείᾳ Δόξα, Καὶ νῦν, θεοτοκίου· εἴσοδος, «Φῶς ἰλαρόν», καὶ τὰ λοιπὰ τῆς προηγιασμένης.

- 13. Πέμπτη.** Ἡ ἀνακομιδὴ τοῦ ἱεροῦ λειψάνου Νικηφόρου πατριάρχου ΚΠόλεως († 846). Πουπλίου ἐπισκόπου Ἀθηνῶν ἱερομάρτυρος (β΄ αἰ.).

- 14. Παρασκευή.** Βενεδίκτου όσίου (†543)· Εὐσχήμενος ὁμολογητοῦ ἐπισκόπου Λαμπάκου († θ΄ αἰ.).

Τῷ πρωί. Αἱ ἀκολουθίαι πᾶσαι ὡς προοδηλωται.

Ὁ ἔσπερινός μετὰ τῶν προηγιασμένων. Μετὰ τὸν προοιμακὸν καὶ τὸ ἠ΄ κάθισμα, εἰς τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα» τὸ ἰδιόμελον «Νῦν καιρὸς εὐπρόσδεκτος» (δίς), τὰ 4 μαρτυρικά τοῦ (δ΄) ἤχου, καὶ ἐκ τοῦ Μηναιίου (Μαρτ. 15) προσόμοια 3 εἰς 4, Δόξα, τὸ νεκρώσιμον τοῦ ἤχου (ἐν τέλει τοῦ Τριωδίου) «Ποῦ

ἐστὶν ἡ τοῦ κόσμου», Καὶ νῦν, «Ὁ διὰ σέ θεοπάτωρ· εἴσοδος, «Φῶς ἰλαρόν», καὶ τὰ λοιπὰ τῆς προηγουμένης.

Τῆ Παρασκευῆ ἑσπέρας. Οἱ β΄ χαιρετισμοὶ τῆς Θεοτόκου. Εἰς τὸ μικρὸν ἀπόδειπνον ψάλλεται ὁ κανὼν «Ἀνοίξω τὸ στόμα μου», εἶτα τὸ «Τῆ ὑπερμάχῳ» δίχορον, καὶ ἐκφωνεῖται ἡ β΄ στάσις τοῦ ἀκαθίστου ὕμνου «Ἦκουσαν οἱ ποιμένες». Μετὰ τὸ τρισάγιον κ.λπ., κοντάκιον «Ὡς ἀπαρχὰς τῆς φύσεως», καὶ τὰ λοιπὰ κατὰ τὴν τάξιν τῶν α΄ χαιρετισμῶν (ἀλλ' ἄνευ Εὐαγγελίου).

15. Σάββατον β΄ τῶν νηστειῶν. Ἀγαπίου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ (†303). Ἀριστοβούλου ἀποστόλου Βρετανίας, Μανουὴλ νεομάρτυρος τοῦ Κρητός (†1792).

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸν ἐξάψαλμον, τὰ εἰρηνικὰ καὶ τὴν ἐκφώνησιν «Ὅτι πρέπει σοι», οἱ χοροὶ εἰς ἦχον β΄ τὸ ἀλληλουιάριον, δις ἄνευ στίχων καὶ δις ἐφύμνιον τῶν στίχων «Μακάριοι οὓς ἐξελέξω», «Καὶ τὸ μνημόσυνον αὐτῶν». Ἀπολυτίκια, τὸ μαρτυρικὸν «Ἀπόστολοι, μάρτυρες», Δόξα, τὸ νεκρώσιμον «Μνήσθητι, Κύριε», Καὶ νῦν, θεοτοκίον, «Μήτηρ ἀγία». Καθίσματα τὰ 3 μαρτυρικὰ τοῦ δ΄ ἦχου, «Οἱ μάρτυρές σου, Κύριε» κ.λπ. ὡς ἐν τέλει τοῦ Τριωδίου, εἰς τοὺς στίχους αὐτῶν τὰ δύο τελευταῖα, Δόξα, τὸ νεκρώσιμον «Ψυχὰς αἷς μετέστησας», Καὶ νῦν, «Τὸ ἀπ' αἰῶνος ἀπόκρυφον». Εὐθύς [ὁ Ἄμμωμος εἰς στάσεις δύο καί] τὰ νεκρώσιμα εὐλογητάρια, μετὰ τὰ ὁποῖα γίνεται τὸ μνημόσυνον τῶν κεκοιμημένων, ὡς ἐσημειώθη εἰς τὸν ἑσπερινὸν τοῦ Σαββάτου τῆς ἀπόκρεω (22 Φεβρ.). Εἶτα οἱ χοροὶ τὸ νεκρώσιμον κάθισμα τοῦ πλ. α΄ ἦχου «Ἀνάπαυσον, σωτῆρ ἡμῶν», Δόξα, «Καὶ πάντα τὰ ἐν ἀγνοίᾳ», Καὶ νῦν, «Ὁ ἐκ παρθένου ἀνατείλας». Ὁ ν΄ ψαλμὸς χῦμα. [Ἡ στιχολογία τῶν ἐννέα ᾠδῶν καί] ὁ κανὼν τοῦ Μηναίου (μετὰ τῶν εἰρῶν) μέχρι μὲν τῆς ε΄ ᾠδῆς μόνος, ἀπὸ δὲ τῆς ς΄ ᾠδῆς μετὰ τῶν τετραωδίων κανόνων τῆς ἡμέρας (Τριώδιον, Σάβ. β΄ ἐβδ.). Ἀπὸ γ΄ ᾠδῆς ὁ εἰρὸς τοῦ Μηναίου, αἰτησις, «Ὅτι σὺ εἶ ὁ Θεός», τὸ μεσῶδιον τοῦ Μηναίου κάθισμα, Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ θεοτοκίον. Ἀφ' ς΄ ᾠδῆς ὁ εἰρὸς τοῦ β΄ τετραωδίου «Βυθός μοι τῶν παθῶν», αἰτησις, «Σὺ γὰρ εἶ ὁ βασιλεύς», εἶτα

(διὰ τὸ μὴ ἔχειν τὸ Μηναιῖον) τὸ νεκρώσιμον κοντάκιον «*Μετὰ τῶν ἁγίων*» καὶ τὸ συναξάριον. Καταβασίαι δὲν ψάλλονται, ἀλλ' εἰς τὸ «*Αἰνοῦμεν, εὐλογοῦμεν*» ὁ εἰρμὸς τῆς η' ᾠδῆς τοῦ β' τετραωδίου «*Τὸν ἐξ ἀνάρχου*»· «*Τὴν τιμιωτέραν*», ὁ εἰρμὸς τῆς θ' ᾠδῆς τοῦ β' τετραωδίου «*Σὲ τὴν ἀθάνατον πηγὴν*» καὶ τὸ «*Ἄξιον ἐστίν*». (Τὸ φωταγωγικὸν τοῦ ἤχου δίς.) Ἐξαποστειλάριον τὸ νεκρώσιμον τοῦ Σαββάτου «*Ὁ καὶ νεκρῶν καὶ ζώντων*» καὶ θεοτοκίον «*Ὁ γλυκασμὸς τῶν ἀγγέλων*» (βλέπε εἰς Ὁρολόγιον). Εἰς τοὺς αἶνους τὰ ἐν τῷ τέλει τοῦ Τριωδίου 4 ἰδιόμελα τοῦ δ' ἤχου «*Τίς οὐκ ἐξίσταται ὀρῶν*» κ.λπ., Δόξα, τὸ νεκρώσιμον «*Εἰς τὴν κατάπαυσίν σου*», Καὶ νῦν, θεοτοκίον «*Ἐχοντές σε, Θεοτόκε*». «*Σοὶ δόξα πρέπει*», ἡ δοξολογία χῦμα καὶ τὰ λοιπὰ ὡς συνήθως. Εἰς τὸν στίχον τῶν αἰῶν προσόμοια νεκρώσιμα τοῦ ἤχου «*Ὅντως φοβερώτατον*» κ.λπ. ὡς ἐν τέλει τοῦ Τριωδίου. «*Ἄγαθὸν τὸ ἐξομολογεῖσθαι*», τρισάγιον κ.λπ. καὶ τὰ ἀπολυτικά τῆς μετ' Ἀλληλουῖα ἀκολουθίας τοῦ Σαββάτου «*Ἀπόστολοι, μάρτυρες*», Δόξα, «*Μνήσθητι, Κύριε*», Καὶ νῦν, θεοτοκίον «*Μήτηρ ἁγία*».

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Ἀντίφωνα καὶ εἰσοδικὸν τὰ συνήθη («*τῶν καθημερινῶν*»). Μετὰ τὴν εἴσοδον ἀπολυτικά «*Ἀπόστολοι, μάρτυρες*», «*Μνήσθητι, Κύριε*» καὶ τοῦ ναοῦ, κοντάκια «*Μετὰ τῶν ἁγίων*» καὶ «*Ὡς ἀπαρχὰς τῆς φύσεως*». Ἀπόστολος: Σαβ. β' ἑβδ. νηστ., «*Βλέπετε μήποτε ἔσται*» (Ἐβρ. γ' 12-16): Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, «*Ἀπῆλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς ἔρημον τόπον*» (Μρ. α' 35-44). Καθεξῆς ἡ λειτουργία τοῦ ἱ. Χρυσοστόμου· «*Ἄξιον ἐστὶ*»· «*Μακάριοι οὓς ἐξελέξω*»· «*Εἶδομεν τὸ φῶς*». Ἐὰν ὑπάρχουν κόλλυβα ὑπὲρ κεκοιμημένων, μετὰ τὴν ὀπισθάμβωνον εὐχὴν ψάλλονται τὰ νεκρώσιμα τροπάρια «*Μετὰ πνευμάτων δικαίων*» κ.λπ. καὶ μνημονεύονται παρὰ τοῦ ἱερέως τὰ ὀνόματα ὑπὲρ ὧν τὰ κόλλυβα· καὶ ἡ συνήθης ἀπόλυσις.

Εἶδησις. Οὗτος ὁ τύπος τηρεῖται καὶ κατὰ τὰ Σάββατα τῶν ἐπομένων γ' καὶ δ' ἑβδομάδων, ἐναλλασσομένων τῶν καθισμάτων, μαρτυρικῶν καὶ νεκρωσίμων τοῦ ἤχου τῆς ἑβδομάδος· ἐκτός εἰ τύχοι ἡ ἑορτὴ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ ἢ μνήμη ἑορταζομένου ἁγίου.

16. † ΚΥΡΙΑΚΗ Β΄ ΤΩΝ ΝΗΣΤΕΙΩΝ. «Γρηγορίου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης τοῦ Παλαμᾶ». Σαββίνου τοῦ Αἰγυπτίου (†287). Ἰουλιανοῦ μάρτυρος (γ΄ αἰ.), Χριστοδοῦλου ὀσίου τοῦ ἐν Πά-
τμῳ. Ἦχος πλ. α΄, ἑωθινὸν ε΄ (τυπικὸν Τριωδίου §§35-37).

Εἰς τὴν θ΄. Ἀπολυτίκιον «Ἀπόστολοι, μάρτυρες», Δόξα, «Μνήσθητι, Κύριε» κοντάκιον «Ὡς ἀπαρχάς».

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Εἰς τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα», ἀναστάσιμα 6, τοῦ Τριωδίου 3 εἰς 4, Δόξα, «Ὅσινε τρισμάκαρ», Καὶ νῦν, «Ἐν τῇ Ἐρυθρᾷ θαλάσῃ». Εἴσοδος κ.λπ. Ἀπόστιχα τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, «Ἡ γρήγορος γλώσσά σου», Καὶ νῦν, «Ἀνύμφευτε παρθένε». Ἀπολυτίκια «Τὸν συνάναρχον Λόγον», Δόξα, «Ὁρθοδοξίας ὁ φωστήρ», Καὶ νῦν, «Ὁ δι΄ ἡμᾶς γεννηθεῖς».

Τὸ μεσονυκτικὸν τῆς Κυριακῆς ὡς εἴθισται, καὶ τὰ 3 κατα-
νυκτικά τροπάρια «Ἐλέησον ἡμᾶς, Κύριε», κ.λπ..

Εἵδησις. Κατὰ τὴν παροῦσαν ἑβδομάδα, γ΄ τῶν νηστειῶν, θὰ τε-
λεσθοῦν δύο θ. λειτουργίαι προηγιασμένων δώρων, τῇ Τετάρτῃ καὶ
τῇ Παρασκευῇ.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος» τὰ ἐν τῷ ἑσπερινῷ
ἀπολυτίκια. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ Ἄμωμος.]

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ τὰ ἀναστάσιμα τῆς α΄ στιχολογίας μὲ θεοτο-
κίον «Χαῖρε, πύλη Κυρίου», καὶ τῆς β΄ στιχολογίας μὲ τὸ θεο-
τοκίον αὐτῶν. Εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ
προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινόν (ε΄)· μετὰ τὸν ν΄ ψαλμόν, τὰ ιδιό-
μελα «Τῆς μετανοίας» κ.λπ., ὡς συνήθως ἐν τῷ Τριωδίῳ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος (μετὰ τῶν εἰρμῶν) καὶ ὁ τοῦ
Τριωδίου μετὰ στίχου «Ἄγιε τοῦ Θεοῦ, πρόσβευε ὑπὲρ
ἡμῶν»· ἀπὸ γ΄ ᾠδῆς τὸ κοντάκιον καὶ ὁ οἶκος τοῦ ιεράρχου,
εἶτα τὸ μεσῳδιον κάθισμα τοῦ Τριωδίου καὶ τὸ θεοτοκίον· ἀφ΄
ς΄ τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου, τὸ μηνολόγιον,
καὶ τὸ ὑπόμνημα τοῦ Τριωδίου.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἰρμοὶ «Ἀνοίξω τὸ στόμα μου»· «Τὴν τι-
μιωτέραν», «Ἄπας γηγενής».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ. «Ἄγιος Κύριος» κ.λπ., τὸ ε΄ ἀναστά-
σιμον «Ἡ ζωὴ καὶ ὁδός», τοῦ Τριωδίου «Χαῖρε, πατέρων καύ-
χημα» καὶ τὸ θεοτοκίον αὐτοῦ.

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΙΝΟΥΣ στιχηρά ἀναστάσιμα 4 καὶ τοῦ ἱεράρχου προσόμοια 3 «*Τὴν μακαρίαν ἐν κόσμῳ*» κ.λπ. εἰς 4 εἰς τοὺς πρὸ αὐτῶν στίχους τὰ δύο τελευταῖα, Δόξα, «*Τοῖς ἐν σκότει ἀμαρτημάτων*», Καὶ νῦν, «*Υπερευλογημένη*». Δοξολογία μεγάλη, «*Ἀναστάς ἐκ τοῦ μνήματος*» (ἢ «*Σήμερον σωτηρία*»).

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ ἀντίφωνα [ἢ τὰ τυπικὰ μετὰ μακαρισμῶν] (βλέπε ἔμπροσθεν γεν. τυπ. διατάξεις §§64-66). Μετὰ τὴν εἴσοδον, ἀπολυτικά «*Τὸν συνάναρχον Λόγον*», «*Ὁρθοδοξίας ὁ φωστήρ*» καὶ τοῦ ναοῦ, ἐπισφραγιστικὸν κοντάκιον «*Τῇ ὑπερμάχῳ*». Προκείμενον καὶ ἀλληλουιάριον τοῦ ἤχου· Ἀπόστολος: Κυρ. β' νηστ., «*Κατ' ἀρχὰς σὺ, Κύριε, τὴν γῆν ἐθεμελίωσας*» (Ἑβρ. α' 10-β' 3)· Εὐαγγέλιον ὁμοίως, «*Εἰσῆλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς Καπερναοῦμ*» (Μθ. β' 1-12). Καθεξῆς ἢ θ. λειτουργία τοῦ μεγ. Βασιλείου· εἰς τὸ *Ἐξαιρέτως* «*Ἐπὶ σοὶ χαίρει*»· κοινωνικὸν «*Αἰνεῖτε*».

Τῇ αὐτῇ Κυριακῇ ἐσπέρας. Εἰς τὴν θ'. Ἀπολυτικά «*Τὸν συνάναρχον Λόγον*», Δόξα, «*Ὁρθοδοξίας ὁ φωστήρ*»· ἡ ὑπακοὴ τοῦ ἤχου.

Εἰς τὸν ἐσπερινόν. Εἰς τὸ «*Κύριε, ἐκέκραξα*» καταनुκτικὰ 4 τοῦ πλ. α' ἤχου «*Κύριε, ἀμαρτάνων οὐ παύομαι*» κ.λπ. (ζητεῖ ἐν τέλει τοῦ Τριωδίου), προσόμοια 3 τῆς σειρᾶς τοῦ Τριωδίου «*Ἀμέτρητά σοι παιάσας*» καὶ 3 τοῦ Μηναιῖο (17ης Μαρτίου), Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ ἐν συνεχείᾳ θεοτοκίον. Εἴσοδος, «*Φῶς ἰλαρόν*», μέγα προκείμενον «*Μὴ ἀποστρέψῃς*». Εἰς τὰ ἀπόστιχα, ἅπαντα ὡς ἐν τῷ Τριωδίῳ· «*Νῦν ἀπολύεις*», τρισάγιον κ.τ.λ. ὡς ἐσημειώθησαν τῇ Κυριακῇ τῆς Τυρινῆς ἐσπέρας.

17. Δευτέρα. Ἀλεξίου ὁσ. τοῦ ἀνθρώπου τοῦ Θεοῦ (†411).

Σημείωσις. Ἐνθα ἐορτάζεται ἡ μνήμη τοῦ ὁσίου Ἀλεξίου, ἡ ἐξ ἰδιαιτέρας φυλλάδος ἀκολουθία αὐτοῦ ψάλλεται κατὰ τὰς συναφεῖς διατάξεις τοῦ Τυπικοῦ τῆς 10ης Φεβρ. καὶ τῆς 9ης Μαρτίου· Ἀπόστολος: τοῦ ὁσίου, 6 Δεκ. (Ἑβρ. ιγ' 17-21)· Εὐαγγέλιον: ὁμοίως, Σαβ. δ' ἐβδ. Λουκᾶ (Λκ. ς' 1-10).

18. Τρίτη. Κυρίλλου ἀρχιεπισκόπου Ἱεροσολύμων (†386). Τροφίμου, Εὐκαρπίωνος καὶ τῶν σὺν αὐτοῖς μαρτύρων (†300).

19. Τετάρτη. Χρυσάνθου και Δαρείας τῆς Ἀθηναίας· Κλαυδίου και τῶν σὺν αὐτῷ μαρτύρων (†283)· Δημητρίου νεομάρτυρος τοῦ Τορναρᾶ (†1564).

Τῷ πρωί. Αἱ ἀκολουθίαι πᾶσαι ὡς προοδηλωται.

Ὁ ἑσπερινὸς μετὰ τῶν προηγιασμένων. Ὁ προοιμακὸς και τὸ ιη΄ κάθισμα. Εἰς τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα» τὸ ἰδιόμελον τοῦ Τριωδίου «Ἀσώτως διασπείρας» (δίς), τὸ μαρτυρικὸν «Ἱερεῖα ἔμψυχα» (ἅπαξ), τὰ 3 προσόμοια τῆς σειρᾶς τοῦ Τριωδίου «Ἡλίου ἀυγάσματα» και ἕτερα 3 τοῦ Μηναίου (20 Ἀπριλίου) εἰς 4, Δόξα, Και νῦν, τὸ ἐν συνεχείᾳ θεοτοκίον εἴσοδος, «Φῶς ἰλαρόν», και τὰ λοιπὰ τῆς προηγιασμένης.

20. Πέμπτη. Τῶν ἐν τῇ μονῇ τοῦ ἁγ. Σάββα ἀναιρεθέντων πατέρων (†796)· Μύρωνος νεομάρτ. τοῦ ἐξ Ἡρακλείου (†1793).

21. Παρασκευή. Ὁσίου Ἰακώβου τοῦ ὁμολογητοῦ. Θωμᾶ πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως (†610).

Τῷ πρωί. Αἱ ἀκολουθίαι πᾶσαι ὡς προοδηλωται.

Ὁ ἑσπερινὸς μετὰ προηγιασμένης. Ὁ προοιμακὸς και τὸ ιη΄ κάθισμα. Εἰς τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα» τὸ ἰδιόμελον τοῦ Τριωδίου «Ἀσώτου δίκην ἀπέστην» (δίς), τὰ 4 μαρτυρικά τοῦ πλ. α΄ ἤχου «Τῶν ἐπιγείων ἀπάντων» (ἐν τέλει τοῦ Τριωδίου) και τοῦ Μηναίου (22 Μαρτίου) ἕτερα 3 εἰς 4, Δόξα, τὸ νεκρώσιμον τοῦ ἤχου «Ἐμνήσθην τοῦ προφήτου», Και νῦν, «Ἐν τῇ ἐρυθρᾷ θαλάσῃ» (ἐν τέλει τοῦ Τριωδίου)· εἴσοδος, «Φῶς ἰλαρόν», και τὰ λοιπὰ τῆς προηγιασμένης.

Τῇ Παρασκευῇ ἑσπέρας. Οἱ γ΄ χαιρετισμοὶ τῆς Θεοτόκου. Εἰς τὸ μικρὸν ἀπόδειπνον ἐκφωνεῖται ἡ γ΄ στάσις τοῦ ἀκαθίστου «Νέαν ἔδειξε κτίσιν», ὡς εἴθισται. Κοντάκιον «Ὁς ἀπαρχὰς τῆς φύσεως». Πάντα τὰ λοιπὰ κατὰ τὴν τάξιν τῶν α΄ χαιρετισμῶν (ἀλλ΄ ἄνευ Εὐαγγελίου).

22. Σάββατον γ΄ τῶν νηστειῶν. Βασιλείου ἱερομ. πρεσβυτέρου τῆς Ἀγκυρανῶν ἐκκλησίας (†362). Καλλινίκης μάρτυρος (†252).

Τῷ Σαββάτῳ πρωί. Τὸ μεσονυκτικὸν τοῦ Σαββάτου ὡς ἐν τῷ Ὁρολογίῳ.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Ἡ ἀκολουθία ψάλλεται μετ' Ἀλληλουία κατὰ τὸν τύπον τοῦ β' Σαββάτου τῶν νηστειῶν (30 Μαρτίου). Εἰς τὰ καθίσματα τὰ 3 μαρτυρικά τοῦ πλ. α' ἤχου, «*Κύριε, τὸ ποτήριον*» κ.λπ. ὡς ἐν τέλει τοῦ Τριωδίου, ἀλλ' εἰς τὸ Δόξα, ἀντὶ τοῦ νεκρωσίμου «*Ἀνάπαυσον, σωτὴρ ἡμῶν*» (ὃ περ θὰ ψαλῆ ὑποχρεωτικῶς μετὰ τὰ εὐλογητάρια) λέγεται τὸ παρόν, ἤχος πλ. α' (ἐκ τοῦ μεγάλου Εὐχολογίου):

Γινώσκεις ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὅτι ἐν ἀμαρτίαις γεγεννήμεθα· δι' ὃ σε ἱκετεύομεν· τοὺς μεταστάντας ἐξ ἡμῶν ἀνάπαυσον, παρορῶν ὡς ἀγαθὸς τὰ πλημμελήματα, ἃ ὡς ἄνθρωποι καὶ θνητοὶ ἐν βίῳ ἔπραξαν, πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου, μόνε φιλάνθρωπε.

Καὶ νῦν, «*Χαῖρε, πύλη Κυρίου*». [Μετὰ τὸν Ἄμωμον] εὐθύς τὰ 8 νεκρώσιμα εὐλογητάρια (καὶ ἐν συνεχείᾳ τὸ μνημόσυνον τῶν κεκοιμημένων), εἶτα τὸ νεκρώσιμον κάθισμα «*Ἀνάπαυσον, σωτὴρ ἡμῶν*», Δόξα, «*Καὶ πάντα τὰ ἐν ἀγνοίᾳ*», Καὶ νῦν, «*Ὁ ἐκ παρθένου ἀνατεῖλας*». Κανόνες ὁ τοῦ Μηναιίου μετὰ τῶν δύο τετραωδίων κανόνων τῶν ἐν τῷ Τριωδίῳ. Ἀπὸ γ' ὥδῆς ὁ εἰρμός, αἴτησις, τὸ μεσῶδιον τοῦ Μηναιίου κάθισμα μετὰ τοῦ θεοτοκίου. Ἀφ' ε' ὥδῆς τοῦ β' τετραωδίου ὁ εἰρμός αὐτοῦ, αἴτησις, τὸ νεκρώσιμον κοντάκιον «*Μετὰ τῶν ἀγίων*» καὶ τὸ συναξάριον. «*Αἰνοῦμεν, εὐλογοῦμεν*» καὶ ὁ εἰρμός τῆς η' ὥδῆς τοῦ β' τετραωδίου «*Οἱ θεορρήμονες παῖδες*» «*Τὴν τιμιωτέραν*», ὁ εἰρμός τῆς θ' ὥδῆς τοῦ β' τετραωδίου «*Μεγαλύνομέν σε*» καὶ τὸ «*Ἄξιον ἐστίν*». (Τὸ φωταγωγικὸν τοῦ ἤχου δίς.) Ἐξαποστειλάριον τοῦ Σαββάτου μετὰ τοῦ θεοτοκίου. Εἰς τοὺς αἶνους καὶ εἰς τὸν στίχον τῶν αἶνων ὡς ἐν τέλει τοῦ Τριωδίου (β' ἤχος). Ἀπολυτίκια τοῦ Σαββάτου «*Ἀπόστολοι, μάρτυρες*», Δόξα, «*Μνήσθητι, Κύριε*», Καὶ νῦν, «*Μήτηρ ἀγία*».

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Ἄπαντα ὡς προεγράφησαν εἰς τὸ β' Σάββατον τῶν νηστειῶν (15 Μαρτίου). Ἀναγνώσματα Σαββάτου γ' ἑβδομάδος νηστειῶν (Ἐβρ. ι' 32-38· Μρ. β' 14-17).

- 23. † ΚΥΡΙΑΚΗ Γ' ΤΩΝ ΝΗΣΤΕΙΩΝ (ΤΗΣ ΣΤΑΥΡΟΠΡΟΣΚΥΝΗΣΕΩΣ).** Νίκωνος ὁσίου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ 199 μαθητῶν αὐτοῦ μαρτύρων (†251). Ἦχος πλ. β', ἑωθινὸν ε' (τυπικὸν Τριωδίου §§38-40).

Εἰς τὴν θ´. Ἀπολυτίκια «Ἀπόστολοι, μάρτυρες», Δόξα, «Μνήσθητι, Κύριε»· κοντάκιον «Ὡς ἀπαρχάς».

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Μετὰ τὰ συνήθη, εἰς τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα» ἀναστάσιμα 6, τοῦ Τριωδίου 4, Δόξα, «Χριστέ, ὁ Θεὸς ἡμῶν», Καὶ νῦν, «Τίς μὴ μακαρίσει σε». Εἴσοδος κ.λπ.. Ἀπόστιχα τὰ ἀναστάσιμα, Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ ἰδιόμελον τοῦ Τριωδίου «Ὁ συμμαχήσας, Κύριε». Ἀπολυτίκια «Ἀγγελικαὶ δυνάμεις», Δόξα, «Σῶσον, Κύριε, τὸν λαόν σου», Καὶ νῦν, «Τοῦ Γαβριὴλ φθεγξαμένον σοι».

Εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Ὁ τριαδικὸς κανὼν τοῦ ἤχου, Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ διὰ τὴν λιτὴν ἰδιόμελον τοῦ σταυροῦ «Ὁρῶσά σε ἢ κτίσις», τὰ τριαδικὰ «Ἄξιον ἐστί», τρισάγιον κ.λπ., ἀπολυτίκιον «Σῶσον, Κύριε, τὸν λαόν σου».

Εἶδησις. Κατὰ τὴν παροῦσαν ἑβδομάδα θὰ τελεστοῦν δύο λειτουργίαι προηγιασμένων δώρων, τῇ Τετάρτῃ καὶ τῇ Παρασκευῇ (σημειωθῆτω δὲ ὅτι, ἐφόσον τελεῖται ἐν τῷ ναῷ τελεία λειτουργία τῇ Τρίτῃ 25 τοῦ μηνός, ἡ προετοιμασία διὰ τὰς προηγιασμένας δύναται νὰ γίνῃ τότε).

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος» τὰ ἐν τῷ ἑσπερινῷ ἀπολυτίκια. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ πολυέλεος.]

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ τὰ ἀναστάσιμα, τῆς α´ στιχολογίας μὲ θεοτοκίον «Ὁ τὴν εὐλογημένην», καὶ τῆς β´ στιχολογίας μὲ τὸ θεοτοκίον αὐτῶν. Εἶτα κάθισμα τοῦ Τριωδίου «Ἐν παραδείσῳ μὲν τὸ πρῖν», Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ αὐτό (εὐλογητάρια δὲν λέγονται). Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἑωθινὸν (ς´)· μετὰ τὸν ν´ ψαλμόν, τὰ ἰδιόμελα «Τῆς μετανοίας» κ.λπ., ὡς συνήθως ἐν τῷ Τριωδίῳ.

ΚΑΝΩΝ ὁ τοῦ Τριωδίου μόνον μετὰ τῶν εἰρμῶν αὐτοῦ εἰς 8· πρῶτον ὁ εἰρμὸς δις «Ὁ θεϊότατος προετύπωσεν», εἶτα εἰς τὸ α´ τροπάριον στίχος «Δόξα τῇ ἁγίᾳ ἀναστάσει σου, Κύριε», εἰς δὲ τὰ λοιπὰ «Δόξα σοι, ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι», Δόξα, τὸ τριαδικόν, Καὶ νῦν, τὸ θεοτοκίον (ὡς εἰς τὸ Τριώδιον)· οὕτω ποιούμεν ἐν ἑκάστῃ ᾠδῇ. Μετὰ τὴν γ´ ᾠδὴν, τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου καὶ τὰ μεσῶδια καθίσματα τοῦ Τριωδίου κατὰ σειρᾶν, «Ὁ σταυρός σου, Κύριε, ἡγίασται» κ.λπ.. Μετὰ τὴν ς´ ᾠδὴν, κοντάκιον καὶ οἶκος τοῦ Τριωδίου, τὸ μηνολόγιον, καὶ τὸ ὑπόμνημα τοῦ Τριωδίου.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἰρμοὶ («πρόσειρμα») εἰς τὸν τίμιον Σταυρὸν «Ὁ θειότατος προετύπωσε· «Τὴν τιμιωτέραν», «᾿Ω μῆτερ παρθένε».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ «Ἅγιος Κύριος» κ.λπ., τὸ ζ' ἀναστάσιμον, τὸ τοῦ Σταυροῦ καὶ τὸ σταυροθεοτοκίον αὐτοῦ.

Εἰς τοὺς Αἴνοις στιχηρὰ ἀναστάσιμα 4 καὶ προσόμοια τοῦ σταυροῦ 3 «Ἐν φωναῖς ἀλαλάξωμεν» κ.λπ. εἰς 4 εἰς τοὺς πρὸ αὐτῶν στίχους τὰ δύο τελευταῖα, Δόξα, τοῦ Τριωδίου «Τὴν ὑψηλόφρονα γνώμην», Καὶ νῦν, «Ἐπερευλογημένη». Δοξολογία μεγάλη (εἰς ἧχον δ' [για]), εἰς τὸ ἁσματικὸν τρισάγιον τῆς ὁποίας γίνεται

Ἡ τελετὴ τῆς προσκυνήσεως τοῦ τιμίου Σταυροῦ

Εἰς τὸ τέλος τῆς δοξολογίας πρὸ τῆς βορείας πύλης τοῦ ἱ. βήματος σχηματίζεται ἱ. λιτανεία κατὰ τὴν ἐξῆς τάξιν· προηγούνται οἱ λαμπαδοῦχοι, ἀκολουθοῦν οἱ φέροντες τὰ ἐξαπτέρυγα, εἶτα οἱ χοροὶ ψάλλοντες τὸ ἁσματικὸν «Ἅγιος ὁ Θεός» καὶ εἶτα οἱ μετὰ θυμιατῶν θυμιῶντες.

Ἐνῶ ψάλλεται τὸ ἁσματικόν, ὁ ἱερεὺς, ἐνδεδυμένος τὴν στολὴν αὐτοῦ, θυμιᾷ τὴν ἁγίαν τράπεζαν καὶ τὸν τίμιον Σταυρὸν, κείμενον ἐπ' αὐτῆς ἐν ἠῦρεπισμένῳ δίσκῳ μετ' ἀνθέων καὶ τριῶν ἀνημμένων κηρίων· εἶτα αἶρει τὸν δίσκον, θέτει αὐτὸν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, στρέφεται περὶ τὴν ἁγίαν Τράπεζαν ἐκ δεξιῶν πρὸς τὰ ἀριστερά, ἐξέρχεται διὰ τῆς βορείας πύλης τοῦ ἁγ. Βήματος καὶ μετὰ τῆς ἱ. λιτανείας ἔρχεται εἰς τὸ μέσον τοῦ ναοῦ πρὸ ἠῦρεπισμένου τετραποδίου, ποιεῖ τρεῖς κύκλους περὶ αὐτὸ καὶ ἴσταται βλέπων πρὸς ἀνατολάς.

Πληρωθέντος τοῦ ἁσματικοῦ ὁ ἱερεὺς ἐκφωνεῖ· «Σοφία, ὀρθοί», θέτει τὸν δίσκον ἐπὶ τοῦ τετραποδίου καὶ λαβὼν τὸ θυμιατὸν καὶ θυμιῶν κύκλῳ τοῦ τετραποδίου σταυροειδῶς ψάλλει τὸ τροπᾶριον «Σῶσον, Κύριε, τὸν λαόν σου», τὸ ὁποῖον ἐπαναλαμβάνει ἕκαστος τῶν χορῶν ἀνὰ μίαν. Εἶτα προσκυνεῖ τὸν τ. Σταυρὸν ψάλλον τὸν ᾠμνον «Τὸν σταυρόν σου προσκυνοῦμεν, δέσποτα, καὶ τὴν ἁγίαν σου ἀνάστασιν δοξάζομεν», ὃν ἐπαναλαμβάνουν οἱ χοροὶ ἀνὰ μίαν. Εἶτα οἱ χοροὶ τὰ ιδιόμελα «Δεῦτε, πιστοί, τὸ ζωοποιόν» κ.λπ., ἐνῶ προσέρχεται ὁ λαός, προσκυνεῖ τὸν τ. Σταυρὸν καὶ λαμβάνει παρὰ τοῦ ἱερέως ἄνθη. Τῆς προσκυνήσεως καὶ τῶν ιδιομέλων πληρωθέντων,

ὁ β' χορὸς ψάλλει τὸ ἀναστάσιμον τροπάριον «Ἀναστάς ἐκ τοῦ μνήματος» (ἢ «Σήμερον σωτηρία»).

Σημείωσις. Ὁ τ. Σταυρὸς τῆς τελετῆς παραμένει ἐν τῷ ἡντρεπισμένῳ δίσκῳ ἐπὶ τοῦ τετραποδίου εἰς τὸ μέσον τοῦ ναοῦ πρὸς προσκύνησιν ἄχρι τῆς Παρασκευῆς τῆς παρουσίας ἑβδομάδος, ὅτε μετὰ τὴν θ' ὥραν καὶ πρὸ τῆς προηγιασμένης γίνεται ἡ τελευταία προσκύνησις αὐτοῦ καὶ αἴρεται ἐν τῷ ἱερῷ βήματι.

Εἰς τὴν λειτουργίαν

Ψάλλονται τὰ ἀντίφωνα ὡς ἑξῆς.

Ἀντίφωνον α'

Ἐσημειώθη ἐφ' ἡμᾶς τὸ φῶς τοῦ προσώπου σου, Κύριε.

Ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου, σῶτερ, σῶσον ἡμᾶς.

Ἐδωκας τοῖς φοβουμένοις σε σημείωσιν τοῦ φυγεῖν ἀπὸ προσώπου τόξου. Ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου...

Ἀνέβης εἰς ὕψος, ἠχμαλώτευσας αἰχμαλωσίαν.

Ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου, σῶτερ, σῶσον ἡμᾶς.

Ἐδωκας κληρονομίαν τοῖς φοβουμένοις τὸ ὄνομά σου, Κύριε. Ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου...

Δόξα, Καὶ νῦν. Ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου...

Ἀντίφωνον β'

Εἶδοσαν πάντα τὰ πέρατα τῆς γῆς τὸ σωτήριον τοῦ Θεοῦ ἡμῶν. Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἀναστάς ἐκ νεκρῶν, ψάλλοντάς σοι, ἀλληλούια.

Προσκυνήσωμεν εἰς τὸν τόπον, οὗ ἔστησαν οἱ πόδες αὐτοῦ. Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἀναστάς ἐκ νεκρῶν...

Ὁ δὲ Θεός, βασιλεὺς ἡμῶν, πρὸ αἰώνων εἰργάσατο σωτηρίαν ἐν μέσῳ τῆς γῆς. Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἀναστάς...

Ἐψωθήσομαι ἐν τοῖς ἔθνεσιν ὑψωθήσομαι ἐν τῇ γῇ.

Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ ἀναστάς ἐκ νεκρῶν...

Δόξα, Καὶ νῦν. «Ὁ μονογενὴς Υἱός».

Ἀντίφωνον γ'

Ἐψοῦτε Κύριον τὸν Θεὸν ἡμῶν καὶ προσκυνεῖτε τῷ ὑποποδίῳ τῶν ποδῶν αὐτοῦ. «Σῶσον, Κύριε, τὸν λαόν σου...»

Σῶσον, ὁ Θεός, τὸν λαόν σου καὶ εὐλόγησον τὴν κληρονομίαν σου. «Σῶσον, Κύριε, τὸν λαόν σου...»

Καὶ ποιμανὸν αὐτούς καὶ ἔπαρον αὐτούς ἕως τοῦ αἰῶνος. «Σῶσον, Κύριε, τὸν λαόν σου...»

ΕΙΣΟΔΙΚΟΝ «Δεῦτε προσκυνήσωμεν... Σῶσον ἡμᾶς... ὁ ἀναστάς ἐκ νεκρῶν». Μετὰ τὴν εἴσοδον, ἀπολυτίκια «Ἄγγελικαὶ δυνάμεις», «Σῶσον, Κύριε, τὸν λαόν σου» καὶ τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «Τῇ ὑπερμάχῳ». Ἄντι τρισαγίου, «Τὸν σταυρόν σου προσκυνοῦμεν».

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ. Προκείμενον καὶ ἀλληλουιάριον τοῦ Σταυροῦ. Ἀπόστολος: Κυρ. γ' νηστ., «Ἐχοντες ἀρχιερέα μέγαν» (Ἐβρ. δ' 14-ε' 6)· Εὐαγγέλιον ὁμοίως, «Ὅς τις θέλει ὀπίσω μου ἐλθεῖν» (Ματθ. η' 34-θ' 1).

Καθεξῆς ἡ θ. λειτουργία τοῦ μεγάλου Βασιλείου· εἰς τὸ Ἐξαιρέτως «Ἐπὶ σοὶ χαίρει». Κοινωνικὸν «Ἐσημειώθη ἐφ' ἡμᾶς τὸ φῶς τοῦ προσώπου σου, Κύριε· ἀλληλουία». Ἄντι τοῦ Εἶδομεν τὸ φῶς τὸ «Σῶσον, Κύριε».

Τῇ αὐτῇ Κυριακῇ ἐσπέρας. Εἰς τὴν θ'. Ἀπολυτίκια «Ἄγγελικαὶ δυνάμεις», Δόξα, «Σῶσον, Κύριε, τὸν λαόν σου»· κοντάκιον τοῦ Σταυροῦ «Οὐκέτι φλογίνη ῥομφαία».

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Εἰς τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα», κατανυκτικὰ 4 τοῦ πλ. β' ἤχου «Μετανοίαν οὐ κέκτημαι» κ.λπ. (ζῆτει ἐν τέλει τοῦ Τριωδίου), προσόμοια τῆς σειρᾶς τοῦ Τριωδίου 3 «Κύριε, ὁ ἐπὶ σταυροῦ ἐκουσίως» κ.λπ. καὶ 3 τοῦ Μηναιίου (Μαρτίου 24) «Κεκρυμμένον μυστήριον» κ.λπ., Δόξα, Καὶ νῦν, «Εὐαγγελίζεται ὁ Γαβριήλ». Εἴσοδος, «Φῶς ἰλαρόν», μέγα προκείμενον «Ἐδωκας κληρονομίαν». Εἰς τὰ ἀπόστιχα τὸ ἰδιόμελον «Ἀτενίσαι τὸ ὄμμα» (δίς), τὸ μαρτυρικόν (ἄπαξ), Δόξα, Καὶ νῦν, «Γλῶσσαν ἦν οὐκ ἔγνω» (ζῆτει εἰς τὸν στίχον τῶν αἰῶνων τῆς 24ης), «Νῦν ἀπολύεις», τρισάγιον κ.λπ. ὡς ἐσημειώθησαν τῇ Κυριακῇ τῆς Τυρινῆς ἐσπέρας.

24. Δευτέρα. Προεόρτια τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου· Ἀρτέμιος ἱερομάρτ., ἐπισκόπου Σελευκείας τῆς Πισιδίας (α' αἰ.).

Τῇ Δευτέρᾳ πρωί. Μεσονυκτικὸν τὸ καθ' ἡμέραν. Μετὰ μὲν τὸ β' τρισάγιον (ἀντὶ τοῦ «Ἰδοὺ ὁ νυμφίος ἔρχεται») τὸ

ἀπολυτίκιον «*Σήμερον τῆς παγκοσμίου*», μετὰ δὲ τὸ γ' ἀντὶ τῶν νεκρωσίμων τροπαρίων τὸ κοντάκιον «*Ἐπελεύσει πνεύματος*». Μετὰ τὸ «*Τὴν πᾶσαν ἐλπίδα μου*», τὰ κατανυκτικὰ τροπάρια «*Ἐλέησον ἡμᾶς, Κύριε*» κ.λπ..

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ «*Θεὸς Κύριος*» τὸ ἀπολυτίκιον «*Σήμερον τῆς παγκοσμίου χαρᾶς*», Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ αὐτό. [Ἦ α' στιχολογία τοῦ Ψαλτηρίου]. Καθίσματα τῆς α' στιχολ. κατανυκτικὰ τοῦ ἤχου (βλ. ἐν τέλει τοῦ Τριωδίου, ἦχος πλ. β', τῆ Δευτέρᾳ πρωί) «*Ἐνοῶ τὴν ἡμέραν*», στίχος «*Κύριε, μὴ τῷ θυμῷ σου*» καὶ τὸ «*Εἰς τὴν κοιλάδα*», στίχος «*Θαυμαστός ὁ Θεὸς ἐν τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ*» καὶ τὸ μαρτυρικὸν τῆς σειρᾶς «*Φῶς δικαίοις διαπαντός*», Δόξα, Καὶ νῦν, θεοτοκίον «*Τὴν ὑπερένδοξον*»· [μετὰ τὴν β' καὶ γ' στιχολογίαν τοῦ Ψαλτηρίου], τὰ τῆς ἡμέρας καθίσματα, ὡς ἐν τῷ Τριωδίῳ (βλ. Δευτέρᾳ δ' ἑβδομάδος) «*Τὸ πάνσεπτον, πιστοὶ*» κ.λπ.. Ὁ ν' ψαλμὸς χῦμα, «*Σῶσον, ὁ Θεός, τὸν λαόν σου*» καὶ ἡ στιχολογία τῶν ἑννέα ᾠδῶν. Κανόνες, ὁ προεόρτιος «*Ὁ κόσμος περιχαρῶς*» μετὰ τῶν εἰρμῶν αὐτοῦ καὶ τὰ διειρμα τριώδια τῆς ἡμέρας (ἐκ τοῦ Τριωδίου) εἰς τὴν τάξιν αὐτῶν. Ἀπὸ γ' ᾠδῆς τὸ μεσῳδιον τοῦ Μηναίου κάθισμα «*Σήμερον ἅπαντα κτίσις*»· ἀφ' ε' τὸ κοντάκιον «*Ἐπελεύσει Πνεύματος*» καὶ τὸ συναξάριον. Μετὰ τοὺς κανόνας, εἰς στίχον «*Αἰνοῦμεν, εὐλογοῦμεν*» ὁ εἰρμὸς τῆς η' ᾠδῆς τοῦ δευτέρου τριωδίου «*Τὸν ὑπ' ἀγγέλων*»· «*Τὴν τιμωτέραν*», ὁ εἰρμὸς τῆς θ' ᾠδῆς τοῦ β' πάλιν τριωδίου «*Ἐν Σιναίῳ τῷ ὄρει*» καὶ τὸ «*Ἄξιον ἐστίν*». Ἐξαποστειλᾶριον τὸ προεόρτιον «*Ὡς δῶρα προεόρτια*» (δίς), [οἱ ψαλμοὶ τῶν αἰῶν], «*Σοὶ δόξα πρέπει*», ἡ δοξολογία χῦμα κ.τ.λ. ὡς συνήθως. Εἰς τὸν στίχον τῶν αἰῶν τὸ ιδιόμελον τῆς ἡμέρας «*Ἀρίστην ὁδόν*» (δίς) καὶ τὸ μαρτυρικὸν «*Κύριε, ἐν τῇ μνήμῃ*» (ἅπαξ) εἰς τοὺς οἰκείους στίχους, Δόξα, Καὶ νῦν, τῆς ἑορτῆς «*Γλῶσσαν ἦν οὐκ ἔγνω*»· «*Ἄγαθὸν τὸ ἐξομολογεῖσθαι*», τρισάγιον κ.λπ., ἀπολυτίκιον «*Σήμερον τῆς παγκοσμίου χαρᾶς*».

Αἱ ὥραι α', γ' καὶ ε' λιταὶ (οὐδὲν ἐκ τῶν συνήθων τροπαρίων ψάλλεται ἐν αὐταῖς), ἀρχόμεναι ἅπανσαι μετὰ τοῦ «*Δεῦτε προσκυνήσωμεν*» γ'. Μετὰ τοὺς ψαλμοὺς ἐκάστης Δόξα, «*Σήμερον τῆς παγκοσμίου χαρᾶς*», Καὶ νῦν, τὸ ἐνδιάτακτον θεοτοκίον μετὰ τὸ τρισάγιον τὸ κοντάκιον «*Ἐπελεύσει Πνεύμα*

τος»· μετὰ τὴν εὐχὴν τῆς ς' ὥρας «*Θεὲ και Κύριε τῶν δυνάμεων*» ἢ ἀπόλυσις.

25. Τρίτη. † Ο ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΥΠΕΡΑΓΙΑΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ ΚΑΙ ΑΕΙΠΑΡΘΕΝΟΥ ΜΑΡΙΑΣ. (Ἐθνικὴ ἑορτὴ ἐπὶ τῇ ἐπετείῳ τῆς ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1821).

Εἰς τὴν θ´, ἀναγινωσκομένην πρὸ τοῦ ἑσπερινοῦ, ὡς εἴθισται, κοντάκιον καὶ ἀπολυτίκιον προεόρτια.

Ἡ ἀκολουθία τῆς ἑορτῆς διεξάγεται κατὰ τὴν τάξιν τοῦ Μηναιίου.

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Εἰς τὸ «*Κύριε ἐκέκραξα*» στιχηρὰ προσόμοια τῆς ἑορτῆς 3 «*Βουλὴν προαιώνιον*» κ.λπ. εἰς 6, Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ ἰδιόμελον «*Ἀπεστάλη ἐξ οὐρανοῦ*».

ΕΙΣΟΔΟΣ, «*Φῶς ἰλαρόν*», τὸ προκείμενον τῆς ἡμέρας καὶ τὰ ἀναγνώσματα τῆς ἑορτῆς [ἢ τοὶ τὰ εὐρισκόμενα δύο εἰς τὸν ἑσπερινόν τῆς 26ης Μαρτίου καὶ τὸ β´ ἐκ τῶν ἀναγνωσμάτων τοῦ ἑσπερινοῦ τῆς 25ης (α´ – Τῆς Ἐξόδου τὸ ἀνάγνωσμα. «*Εἰσῆλθε Μωσῆς εἰς τὸ ὄρος τοῦ Θεοῦ Χωρὴβ*», β´ – Παροιμιῶν τὸ ἀνάγνωσμα. «*Κύριος ἔκτισέ με ἀρχὴν ὁδῶν αὐτοῦ*», γ´ – Προφητείας Ἰεζεκιὴλ τὸ ἀνάγνωσμα. «*Ἔσται ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ὀγδόης καὶ ἐπέκεινα*»)].

ΑΠΟΣΤΙΧΑ τὰ 3 ἰδιόμελα «*Τῷ ἔκτῳ μηνὶ ἀπεστάλη ὁ ἀρχάγγελος*» κ.λπ., εἰς τοὺς πρὸ αὐτῶν στίχους τὰ δύο τελευταῖα, Δόξα, Καὶ νῦν, «*Σήμερον χαρὰς εὐαγγέλια*».

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΟΝ τὸ τῆς ἑορτῆς «*Σήμερον τῆς σωτηρίας ἡμῶν τὸ κεφάλαιον*» ἐκ τρίτου. Ἀπόλυσις «*Ὁ δι' ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους καὶ διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν ἐκ Πνεύματος ἁγίου καὶ Μαρίας τῆς παρθένου σαρκωθῆναι καταδεξάμενος Χριστὸς ὁ ἀληθινὸς Θεὸς ἡμῶν, ταῖς πρεσβείαις τῆς παναχράντου αὐτοῦ μητρὸς, ἧς τὸν Εὐαγγελισμόν ἑορτάζομεν, δυνάμει... τῶν ἁγίων καὶ δικαίων θεοπατόρων Ἰωακείμ καὶ Ἄννης καὶ πάντων τῶν ἁγίων, ἐλεῆσαι καὶ σῶσαι ἡμᾶς...*»

Εἰς τὸ μεσονυκτικόν. Μετὰ τὸν ν´ ψαλμόν, τὰ διὰ τὴν λιτὴν στιχηρὰ τῆς ἑορτῆς, τρισάγιον κ.λπ. καὶ τὸ ἀπολυτίκιον αὐτῆς ἅπαξ.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Εἰς τὸ «*Θεὸς Κύριος*» τὸ ἀπολυτίκιον τῆς ἑορτῆς ἐκ τρίτου. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ πολυέλεος «*Ἐξηρεύ-*

ξατο ἡ καρδία μου».] Καθίσματα καὶ ἡ τάξις τοῦ Εὐαγγελίου τοῦ ὄρθρου, ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ.

KANONEΣ μόνον ὁ τῆς ἑορτῆς μετὰ τῶν εἰρμῶν αὐτοῦ ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ, «ἄνευ στίχου», ἀλλὰ μετὰ τῶν Δόξα, Καὶ νῦν, εἰς τὰ δύο τελευταῖα τροπάρια ἐκάστης ὥδης. Ἄπο γ' καὶ ς' ὥδης ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ.

KATABASIAI οἱ εἰρμοὶ τοῦ κανόνος «Ἀνοιξω τὸ στόμα μου», ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ· ἀντὶ τοῦ *Τὴν τιμιωτέραν*, ψάλλεται τὸ μεγαλυνάριον «*Εὐαγγελίζου, γῆ, χαρὰν μεγάλην*» ἐξάκις μετ' ἐφρμνίου ἐκάστοτε τὸν εἰρμόν καὶ τὰ τροπάρια τῆς θ' ὥδης τοῦ κανόνος· ἐν τέλει πάλιν «*Εὐαγγελίζου, γῆ... Ὡς ἐμψύχω Θεοῦ κιβωτῶ*».

Ἐξαποστειλάρια καὶ αἶνοι τῆς ἑορτῆς, δοξολογία μεγάλη καὶ τὸ ἀπολυτίκιον ἅπαξ.

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Ἀντίφωνα τῆς ἑορτῆς, ὡς ἐν τῷ Μηναίῳ. Εἰσοδικὸν «*Εὐαγγελίζεσθε ἡμέραν ἐξ ἡμέρας τὸ σωτήριον τοῦ Θεοῦ ἡμῶν. Σῶσον ἡμᾶς, Υἱὲ Θεοῦ, ὁ δι' ἡμᾶς σαρκωθείς, ψάλλοντάς σοι ἀλληλούια*».

META THN EISOΔON ἀπολυτίκιον «*Σήμερον τῆς σωτηρίας*» καὶ κοντάκιον «*Τῇ ὑπερμάχῳ*».

ANAGNΩΣΜΑΤΑ. Ἀπόστολος τῆς ἑορτῆς (25ης Μαρτίου), «*Ὁ ἀγιαζὼν καὶ οἱ ἀγιαζόμενοι*» (Ἐβρ. β' 11-18)· Εὐαγγέλιον ὁμοίως, «*Συνέλαβεν Ἐλισάβετ*» (Λκ. α' 24-38).

Καθεξῆς ἡ θ. λειτουργία τοῦ ἱ. Χρυσοστόμου· εἰς τὸ Ἐξαιρέτως «*Εὐαγγελίζου, γῆ, χαρὰν μεγάλην... Ὡς ἐμψύχω Θεοῦ κιβωτῶ*». Κοινωνικὸν «*Ἐξελέξατο Κύριος τὴν Σιών, ἠρετίσατο αὐτὴν εἰς κατοικίαν ἑαυτῶ· ἀλληλούια*»· «*Εἶδομεν τὸ φῶς*», «*Πληρωθήτω*». Ἀπόλυσις ὡς εἰς τὸν ἑσπερινόν.

Τάξις τῆς δοξολογίας ἐπὶ τῇ ἐθνικῇ ἑορτῇ

Μετὰ τὸ «*Εὐλόγητός ὁ Θεός*», τὸ ἀπολυτίκιον τῆς ἑορτῆς «*Σήμερον τῆς σωτηρίας*», τὸ κοντάκιον «*Τῇ ὑπερμάχῳ*», εὐθύς ἡ δοξολογία, καὶ κατόπιν αἱ ἐξῆς αἰτήσεις, τῶν χορῶν ψαλλόντων ἐκ περιτροπῆς ἀνὰ ἓν τριπλοῦν «*Κύριε, ἐλέησον*», ἐξαιρέσει τῆς πέμπτης αἰτήσεως, ὅπου ψάλλουν «*Αἰωνία ἡ μνήμη*» γ', καὶ τῆς ἕκτης, ὅπου ψάλλουν τὸ «*Κύριε, ἐλέησον*» ἀνὰ δέκα ἀμοιβαδὸν τετράκις, πρᾶεῖα τῇ φωνῇ.

«Ἐλέησον ἡμᾶς, ὁ Θεός...»

«Ἐπι δεόμεθα ὑπὲρ τῶν εὐσεβῶν...»

«Ἐπι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ ἀρχιεπισκόπου ἡμῶν...»

«Ἐπι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ εὐσεβοῦς ἡμῶν ἔθνους, πάσης ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας ἐν αὐτῷ καὶ ἐν τῷ κράτει ἡμῶν, τοῦ κατὰ ξηράν, θάλασσαν καὶ ἀέρα φιλοχρίστου ἡμῶν στρατοῦ καὶ ὑπὲρ τοῦ Κυρίου τὸν Θεὸν ἡμῶν ἐπὶ πλέον συνεργῆσαι καὶ κατενοδῶσαι αὐτὸ ἐν πᾶσιν».

«Ἐπι δεόμεθα ὑπὲρ αἰωνίας μνήμης καὶ μακαρίας ἀναπαύσεως πάντων τῶν ἐν τοῖς ἱεροῖς ἡμῶν ἀγῶσιν ὑπὲρ πίστεως καὶ πατρίδος ἀγωνισαμένων καὶ πεσόντων, καὶ ὑπὲρ τοῦ συγχωρηθῆναι αὐτοῖς πᾶν πλημμέλημα ἐκούσιόν τε καὶ ἀκούσιον».

«Ἐπι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ διαφυλαχθῆναι τὴν ἁγίαν ἐκκλησίαν...»

«Ἐπι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ εἰσακουῶσαι...»

«Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν» καὶ ὁ ἱερεὺς τὴν εὐχήν·

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τὰ σύμπαντα τῷ σῶν κράτει συνέχων καὶ τῇ θείᾳ σου καὶ πανσθενεῖ βουλῇ κυβερνῶν τὸν κόσμον· ὁ ἐκάστω ἔθνει τὰς ἰδίας ὀροθεσίας θέμενος, τὸ δὲ εὐσεβὲς ἡμῶν ἔθνος ἐξαιρέτως εὐεργετήσας, τὴν ἐπίγνωσιν τῆς σῆς ἀληθείας αὐτῷ χαρισάμενος καὶ πρὸς τὸ φῶς τῆς ἀληθοῦς ἡμῶν πίστεως καθοδηγήσας, ἐξ αὐτοῦ δὲ μεγάλους τῆς Ἐκκλησίας πατέρας καὶ διδασκάλους ἀναδείξας, καὶ ἐλεύθερον μὲν αὐτὸ ἐπὶ αἰῶνας διατηρήσας τῇ θείᾳ σου χάριτι, δουλωθὲν δὲ στηρίξας καὶ διασώσας καὶ εἰς ἐλεύθερον αὐθις βίον ἐξαναστήσας· αὐτός, πανάγιε δέσποτα, πρόσδεξι τὰς εὐχαριστηρίους ἡμῶν δεήσεις ἐπὶ τῇ ἀπελευθερώσει καὶ τῇ παλιγγενεσίᾳ αὐτοῦ. Καὶ τὰς μὲν ψυχὰς τῶν ὑπὲρ πίστεως καὶ πατρίδος ἥρωικῶς ἀγωνισαμένων καὶ ἐνδόξως ἐν τοῖς ἱεροῖς ἡμῶν ἀγῶσι πεσόντων ἢ ὑπὸ τῶν πολεμίων ἀναιρεθέντων ἢ ἐν αἰχμαλωσίᾳ καὶ κακουχίᾳ ἀποθανόντων πατέρων καὶ ἀδελφῶν ἡμῶν μετὰ τῶν ἀπ' αἰῶνός σοι εὐαρεσησάντων ἀνάπαυσον ἡμᾶς δὲ πάντας ἀξιούς τῆς ἐλευθερίας ἀνάδειξον, ἐν εἰρήνῃ καὶ ὁμονοίᾳ διατήρησον καὶ εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν καὶ σοὶ εὐάρεστον καθοδήγησον. Τοὺς πιστοὺς ἄρχοντας ἡμῶν ἐν εἰρήνῃ καὶ ὁμονοίᾳ διατήρησον καὶ λάλησον ἀγαθὰ ἐν ταῖς

καρδίαις αὐτῶν ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας σου καὶ παντός τοῦ λαοῦ σου. Σὺ γὰρ εἶ ὁ βασιλεὺς τῆς εἰρήνης καὶ σωτῆρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν, καὶ σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν, τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Υἱῷ καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων.

Ὁ χορὸς «Ἀμήν», ὁ ἱερεὺς τὴν ἀπόλυσιν, ὡς εἰς τὸν ἔσπερινόν, καὶ τὸ «Δι' εὐχῶν».

Εἶδησις. Ἐν τῇ τραπέζῃ κατάλυσις ἰχθύος.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἑσπέρας ἀποδίδεται ἡ ἑορτὴ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου.

Εἰς τὴν θ'. Ἀπολυτίκιον καὶ κοντάκιον τῆς ἑορτῆς· (μικρὰ) ἀπόλυσις ὡς εἰς τὸν ἑσπερινόν χθές.

Εἰς τὸν ἑσπερινὸν τῆς ἀποδόσεως. Ὁ προοιμιακός (ἄνευ ψαλτηρίου)· τὰ 3 προσόμοια «*Βουλὴν προαιώνιον*» κ.λπ. ἀνὰ μίαν καὶ τοῦ ἀρχαγγέλου (Μαρτίου 26) ἕτερα 3 «*Γαβριὴλ ὁ μέγιστος*» κ.λπ., Δόξα, Καὶ νῦν, «*Ἀπεστάλη ἐξ οὐρανοῦ*». Εἴσοδος, «*Φῶς ἱλαρόν*» καὶ τὸ προκειμένον τῆς ἡμέρας· (τὰ ἐν τῷ Μηναιῷ ἀναγνώσματα ἀνήκουν εἰς τὴν κυρίαν ἡμέραν τῆς ἑορτῆς καὶ δὲν ἀναγινώσκονται ἐνταῦθα). Εἰς τὸν στίχον, τὰ 3 ἰδιόμελα τῆς 25ης Μαρτίου «*Τῷ ἔκτω μηνί*» κ.λπ., εἰς τοὺς στίχους αὐτῶν τὰ δύο τελευταῖα, Δόξα, Καὶ νῦν, «*Σήμερον χαρᾶς εὐαγγέλια*». «*Νῦν ἀπολύεις*», τρισάγιον κ.λπ., τὸ ἀπολυτίκιον «*Σήμερον τῆς σωτηρίας*» γ'. Ἀπόλυσις ἡ τῆς ἑορτῆς, καὶ ἀπόδοσις.

Εἰς τὸ μικρὸν ἀπόδειπνον. Ψάλλεται ὁ κανὼν τοῦ ἀρχαγγέλου ἐκ τοῦ Μηναιῶ (ἄνευ τῶν προσομοίων στιχηρῶν), διότι αὐριον θὰ ψαλῆ μόνῃ ἡ ἀκολουθία τοῦ Τριωδίου· [ἐν τέλει δὲ τοῦ κανόνος ψάλλε, εἰ βούλει, τὰ προσόμοια καὶ τὸ ἰδιόμελον τοῦ Σταυροῦ ἐκ τοῦ Τριωδίου (βλ. Τρίτη δ' ἑβδομάδος ἑσπέρας) τὰ μὴ ψαλέντα εἰς τὸν ἑσπερινὸν λόγῳ τῆς ἀποδόσεως τῆς ἑορτῆς].

26. Τετάρτη. Συναξίς τοῦ ἀρχαγγέλου Γαβριὴλ. Τῶν ἐν Γοθθία 26 μαρτύρων.

Διὰ τὰς ἀκολουθίας τῶν καθημερινῶν βλέπε 4 καὶ 10 Μαρτίου.

Τῇ Τετάρτῃ πρωί. Εἰς τὸν ὄρθρον ψάλλεται μόνῃ ἡ ἀκολουθία τοῦ Τριωδίου, ἄνευ δηλονότι τῆς ἀκολουθίας τοῦ Μη-

ναίου· εἰς ἐκάστην ᾠδὴν τοῦ ἔννεαφιδίου κανόνος τοῦ Σταυροῦ λέγονται πρὸ τῶν τροπαρίων οἱ εἰρμοὶ αὐτοῦ («Ἐνοιξω τὸ στόμα μου»)· μετὰ τὴν ζ´ ᾠδὴν τὸ κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου τοῦ Σταυροῦ «Οὐκἔτι φλογίνη ῥομφαία», «Τρεῖς σταυροὺς ἐπήξατο» καὶ εἶτα τὸ συναξάριον, καὶ τὰ λοιπὰ ὡς συνήθως.

Σημείωσις. Οἱ εἰρμοὶ τοῦ κανόνος τοῦ Σταυροῦ, μὴ ὑπάρχοντες εἰς τὰ ἔντυπα Τριωδία, εὔρηνται εἰς τὸ Ὡρολόγιον εἰς τὸν κανόνα τῶν Οἴκων τοῦ τιμίου Σταυροῦ.

Εἵδησις. Σήμερον Τετάρτη καὶ τῇ Παρασκευῇ, εἰς τὴν α´ ὥραν ἀντὶ τῶν στίχων «Τὰ διαβήματά μου κατεύθυνον» ψάλλομεν «Τὸν Σταυρόν σου προσκυνοῦμεν» τρεῖς· καὶ σήμερον μὲν γίνεται προσκύνησις τοῦ τ. Σταυροῦ εἰς τὴν α´ ὥραν, τῇ δὲ Παρασκευῇ ἡ προσκύνησις γίνεται οὐχὶ ἐν τῇ α´ ὥρᾳ ἀλλ´ ἐν τῇ θ´, μεθ´ ἣν αἴρεται ὁ τ. Σταυρὸς ἐν τῷ ἰ. βήματι. Σημειώτεον ὅτι ἐν ταῖς δυοῖν ταύταις ἡμέραις, ἐν αἷς γίνεται ἡ προσκύνησις τοῦ τ. Σταυροῦ, εἰς πάσας τὰς ὥρας λέγομεν κοντάκιον (χῦμα) μόνον τὸ τοῦ Σταυροῦ «Οὐκἔτι φλογίνη ῥομφαία»· ὁμοίως καὶ εἰς τοὺς μακαρισμοὺς.

Ὁ ἔσπερινὸς μετὰ προηγιασμένης. Εἰς τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα» εἰς στίχους 10 ψάλλομεν τὰ δύο ἰδιόμελα τῆς σειρᾶς (τοῦ Τριωδίου) «Ἡ τῶν ἀγαθῶν πρόξενος» καὶ «Οἱ ἐν κρυπτῷ ἀρετὰς ἐργαζόμενοι», τὸ μαρτυρικὸν «Ἀκορέστω διαθέσει», τὰ 3 προσόμοια τοῦ σταυροῦ καὶ τὰ 3 προσόμοια τοῦ Μηναίου (27 Μαρ.) εἰς 4, Δόξα, Καὶ νῦν, «Σήμερον ὁ ἀπρόσιτος τῇ οὐσίᾳ» (τοῦ Τριωδίου). Εἴσοδος, «Φῶς ἰλαρόν», τὰ ἀναγνώσματα τοῦ Τριωδίου, καὶ ἡ λοιπὴ ἀκολουθία τῆς προηγιασμένης, ἐν ἣ μετὰ τὰς δεήσεις ὑπὲρ τῶν κατηχουμένων λέγονται ἀπὸ σήμερον μέχρι τῆς μεγάλης Τετάρτης καὶ τὰ διακονικὰ τῶν «φωτιζομένων» «Ὅσοι πρὸς τὸ φῶτισμα».

27. Πέμπτη. Ματρώνης τῆς ἐν Θεσσαλονίκῃ (γ´-δ´ αἰ.). Φιλητοῦ καὶ Λυδίας μαρτύρων, Παύλου ἐπισκόπου Κορίνθου (†950).

Εἵδησις. Μετὰ τὰς συνήθεις ἀκολουθίας, εἰς τὸν ἔσπερινὸν ψάλλονται 3 ἐσπέρια τοῦ Τριωδίου καὶ 3 τοῦ Μηναίου (28ης Μαρ.), Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ σταυροθετοκίον. Τὸ ἐσπέρας εἰς τὸ μέγα ἀπόδειπνον, ἔνθα λέγονται κανόνες, μαζὶ μὲ τὸν κανόνα τοῦ θεοτοκαρίου λέγεται καὶ ὁ τοῦ Μηναίου (12ης Ἀπρ), διότι θὰ παραλειφθῇ αὖριον εἰς τὸν ὄρθρον μετὰ τοὺς κανόνας ὁμοίως λέγονται μόνον τὰ προσόμοια τῆς Θεοτόκου, διότι τὰ τοῦ Μηναίου ἐψάλησαν εἰς τὸν ἔσπερινόν.

28. Παρασκευή. Ἰλαρίωνος ὁσίου τοῦ νέου, ἡγουμένου μονῆς Πελεκητῆς (†754)· Ἡρωδίωνος ἐκ τῶν 70 ἀποστόλων.

Τῆ Παρασκευῆ πρωί. Ὁ ὄρθρος καὶ σήμερον θὰ ψαλῆ ὡς ἔχει ἐν τῷ Τριωδίῳ, ἄνευ τοῦ Μηναίου· μετὰ τὰ δύο σταυρώσιμα καθίσματα τῆς α΄ στιχολογίας (βλέπε ἐν τέλει τοῦ Τριωδίου, Παρασκευὴ πρωί, ἦχος πλ. β΄) ψάλλεται μετὰ στίχου «*Θαυμαστός ὁ Θεός*» τὸ μαρτυρικὸν κάθισμα «*Τοὺς ἐν σταδίῳ τὸν Χριστόν*», Δόξα, Καὶ νῦν, τὸ σταυροθεοτοκίον «*Θεοτόκε παρθένε*»· μετὰ τὴν ζ΄ ὥδην τοῦ ἐν τῷ Τριωδίῳ κανόνος τὸ κοντάκιον τοῦ Σταυροῦ «*Οὐκέτι φλογίνη ῥομφαία*» καὶ εἶτα τὸ συναξάριον τοῦ Μηναίου, καὶ τὰ λοιπὰ ὡς συνήθως. Εἰς τὴν α΄ ὥραν δὲν γίνεται προσκύνησις τοῦ τιμίου Σταυροῦ, ὡς προεσημειώθη. Εἰς τὸ τέλος τῶν μακαρισμῶν, μετὰ τὴν εὐχὴν «*Παναγία Τριάς τὸ ὁμοούσιον κράτος*» ὁ ἱερεὺς ἔρχεται εἰς τὸ μέσον τοῦ ναοῦ, ὅπου ἀπὸ τῆς Κυριακῆς εὐρίσκεται ὁ τ. Σταυρός, θυμιᾷ τρεῖς καὶ ποιήσας τρεῖς μεγάλας μετανοίας ἀσπάζεται τὸν τ. Σταυρόν, ψαλλομένου τοῦ ὕμνου «*Τὸν σταυρόν σου προσκυνῶμεν*» γ΄ καὶ τοῦ ἰδιόμελου «*Δεῦτε, πιστοί*» (ζῆτει τῆ προλαβούση Κυριακῆ εἰς τὴν τελετὴν τῆς Σταυροπροσκυνήσεως), καὶ γίνεται κατὰ τάξιν ἡ προσκύνησις αὐτοῦ· εἶτα ὁ ἱερεὺς αἴρει τὸν δίσκον, ἐφ' οὗ ὁ τ. Σταυρός, καὶ θέτων αὐτὸν ἐπὶ κεφαλῆς εἰσέρχεται διὰ τῶν βημοθύρων εἰς τὸ ἱερὸν βῆμα καὶ ἀποθέτει αὐτὸν ἐπὶ τῆς ἁγ. τραπέζης· εἶτα ἡ (μικρὰ) ἀπόλυσις.

Ὁ ἔσπερινός μετὰ προηγιασμένης. Εἰς τὸ «*Κύριε, ἐκέκραξα*», ἀπὸ τοῦ στίχου «*Ἐξάγαγε ἐκ φυλακῆς*» τὸ ἰδιόμελον «*Τοῖς πάθεσι δουλώσας*» (δίς), τὰ 4 μαρτυρικὰ τοῦ πλ. β΄ ἤχου «*Οἱ μάρτυρές σου, Κύριε*» κ.λπ. (βλέπε ἐν τέλει τοῦ Τριωδίου) καὶ τὰ 3 τοῦ Μηναίου (29 Μαρτίου) εἰς 4, Δόξα, «*Ἀρχή μοι καὶ ὑπόστασις*», Καὶ νῦν, «*Τίς μὴ μακαρίσει σε*»· εἴσοδος, «*Φῶς ἱλαρόν*», τὰ ἀναγνώσματα τοῦ Τριωδίου, καὶ καθεξῆς ἡ λειτουργία τῶν προηγιασμένων.

Τῆ Παρασκευῆ ἔσπερας. Οἱ δ΄ **χαιρετισμοὶ τῆς Θεοτόκου.** Εἰς τὸ μικρὸν ἀπόδειπνον ἐκφωνεῖται, ὡς εἴθισται, ἡ δ΄ στάσις τοῦ ἀκαθίστου «*Τεῖχος εἶ τῶν παρθένων*», εἰς ἣν συνάπτεται καὶ ὁ α΄ οἶκος (μόνον) «*Ἄγγελος πρωτοστάτης*». Κο-

ντάκιον «Ὡς ἀπαρχάς τῆς φύσεως». Πάντα τὰ λοιπὰ κατὰ τὴν τάξιν τῶν α΄ χαιρετισμῶν (ἀλλ΄ ἄνευ Εὐαγγελίου).

29. Σάββατον δ΄ τῶν νηστειῶν. Μάρκου ἐπισκόπου Ἀρεθουσίω, Κυριλλου διακόνου καὶ τῶν σὺν αὐτοῖς (†364).

Εἰς τὸν ὄρθρον. Ἡ ἀκολουθία ψάλλεται μετ΄ Ἀλληλουία κατὰ τὸν τύπον τοῦ β΄ Σαββάτου τῶν νηστειῶν (15 Μαρ.), ἀλλὰ στιχηρά, καθίσματα, νεκρώσιμα κ.λπ. λέγονται τὰ τοῦ πλ. β΄ ἤχου (ἐκ τῶν ἐν τέλει τοῦ Τριωδίου). Οὕτως εἰς τὴν α΄ στιχολογίαν ψάλλονται τὰ 3 μαρτυρικά καθίσματα τοῦ πλ. β΄ ἤχου «Ἀθλητικὸν ἀγῶνα» κ.λπ., ἀλλὰ μετὰ τὰ νεκρώσιμα εὐλογητάρια (καὶ τὸ μνημόσυνον τῶν κεκοιμημένων) τὸ σύνθηθες νεκρώσιμον κάθισμα τοῦ πλ. α΄ ἤχου «Ἀνάπαυσον, σωτήρη ἡμῶν» κ.λπ.. Ἀφ΄ ε΄ ὥδῃς τὸ νεκρώσιμον κοντάκιον «Μετὰ τῶν ἀγίων» καὶ τὸ συναξάριον. Εἰς τὸ «Αἰνοῦμεν, εὐλογοῦμεν» ὁ εἰρὸς τῆς η΄ ὥδῃς τοῦ β΄ τετραωδίου «Γῆ καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῇ»· «Τὴν τιμιωτέραν», ὁ εἰρὸς τῆς θ΄ ὥδῃς τοῦ β΄ τετραωδίου «Μεγαλύνομεν πάντες» καὶ τὸ «Ἄξιον ἐστίν». (Τὸ φωταγωγικὸν τοῦ ἤχου δίς.) Ἐξαποστειλάριον τὸ νεκρώσιμον τοῦ Σαββάτου μετὰ τοῦ θεοτοκίου αὐτοῦ. Εἰς τοὺς αἴνους τὰ 4 μαρτυρικά τοῦ πλ. β΄ ἤχου «Κύριε ἐν τῇ μνήμῃ» κ.λπ.. Εἰς τὸν στίχον τῶν αἰνῶν τὰ νεκρώσιμα προσόμοια «Ἐχὼν ἀκατάληπτον» κ.λπ.. Ἀπολυτίκια τοῦ Σαββάτου «Ἀπόστολοι, μάρτυρες», Δόξα, «Μνήσθητι, Κύριε», Καὶ νῦν, «Μήτηρ ἁγία».

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Ἄπαντα ὡς προεγράφησαν εἰς τὸ β΄ Σάββατον τῶν νηστειῶν (15 Μαρ.). Ἀναγνώσματα: Σαββάτου δ΄ ἑβδομάδος νηστειῶν (Ἐβρ. ε΄ 9-12· Μρ. ζ΄ 31-37).

30. † ΚΥΡΙΑΚΗ Δ΄ ΤΩΝ ΝΗΣΤΕΙΩΝ. Ἰωάννου ὁσίου, συγγραφέως τῆς «Κλίμακος» (†615). Ἦχος βαρῦς, ἑωθινὸν ζ΄ (τυπικὸν Τριωδίου §§41-43).

Εἰς τὴν θ΄. Ἀπολυτίκιον «Ἀπόστολοι, μάρτυρες», Δόξα, «Μνήσθητι, Κύριε»· κοντάκιον «Ὡς ἀπαρχάς».

Εἰς τὸν ἑσπερινόν. Εἰς τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα», ἀναστάσιμα 6 καὶ τοῦ Τριωδίου 4, Δόξα, «Ὅσιε πάτερ», Καὶ νῦν, «Μήτηρ μὲν ἐγνώσθης». Εἴσοδος κ.λπ.. Ἀπόστιχα τὰ ἀναστάσιμα, Δό-

ξα, τοῦ Τριωδίου «Τὸν ἐπὶ γῆς ἄγγελον», Καὶ νῦν, «Ὡ θαύματος καινοῦ». Ἀπολυτικά «Κατέλυσας τῷ σαυροῦ σου», Δόξα, «Ταῖς τῶν δακρυῶν σου», Καὶ νῦν, «Ὁ δι' ἡμᾶς γεννηθεὶς».

Τὸ μεσονυκτικὸν τῆς Κυριακῆς ὡς εἴθισται, καὶ τὰ 3 κατανυκτικά τροπάρια «Ἐλέησον ἡμᾶς, Κύριε», κ.λπ..

Εἰδήσις. Κατὰ τὴν παροῦσαν ἐβδομάδα, ε' τῶν Νηστειῶν, θὰ τελεσθοῦν τρεῖς λειτουργίαι προηγιασμένων δώρων, τῇ Τετάρτῃ, τῇ Πέμπτῃ τοῦ μεγάλου Κανόνος καὶ τῇ Παρασκευῇ.

Εἰς τὸν ὄρθρον. Μετὰ τὸν ἐξάψαλμον, εἰς τὸ «Θεὸς Κύριος» τὰ ἐν τῷ ἔσπερινῷ ἀπολυτικά. [Τὸ Ψαλτήριον καὶ ὁ Ἄωμος].

ΚΑΘΙΣΜΑΤΑ τὰ ἀναστάσιμα, τῆς α' στιχολογίας μὲ θεοτοκίον «Ὡς τῆς ἡμῶν ἀναστάσεως», καὶ τῆς β' στιχολογίας μὲ τὸ θεοτοκίον αὐτῶν. Εὐλογητάρια. Ἡ ὑπακοή, οἱ ἀναβαθμοὶ καὶ τὸ προκείμενον τοῦ ἤχου.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ἐωθινόν (ζ')· μετὰ τὸν ν' ψαλμόν, τὰ ἰδιόμελα «Τῆς μετανοίας» κ.λπ., ὡς συνήθως ἐν τῷ Τριωδίῳ.

ΚΑΝΟΝΕΣ, ὁ ἀναστάσιμος καὶ οἱ δύο τοῦ Τριωδίου· ἀπὸ γ' ὥδῃς τὸ κοντάκιον καὶ ὁ οἶκος τοῦ ὁσίου, εἶτα τὰ μεσώδια καθίσματα τοῦ Τριωδίου· ἀφ' ε' τὸ ἀναστάσιμον κοντάκιον μετὰ τοῦ οἴκου, καὶ τὸ συναξάριον τοῦ μηγαίου μόνον.

ΚΑΤΑΒΑΣΙΑΙ οἱ εἰρμὸι «Ἀνοίξω τὸ στόμα μου»· «Τὴν τιμιωτέραν», «Ἄπας γηγενῆς».

ΕΞΑΠΟΣΤΕΙΛΑΡΙΑ. «Ἅγιος Κύριος» κ.λπ., τὸ ζ' ἀναστάσιμον, τὸ τοῦ Τριωδίου καὶ τὸ θεοτοκίον.

Εἰς τοὺς Αἰνοὺς ἀναστάσιμα 4 καὶ (κατ' ἀπαιτήσιν τοῦ Τ.Μ.Ε.) τοῦ ὁσίου προσόμοια 3 (τὰ ἐν τοῖς ἔσπεροις) «Πάτερ Ἰωάννη ὅσιε» κ.λπ. εἰς 4, εἰς στίχους τὰ δύο τελευταῖα α') «Μακάριος ἀνὴρ ὁ φοβούμενος τὸν Κύριον, ἐν ταῖς ἐντολαῖς αὐτοῦ θελήσει σφόδρα», β') «Τίμιος ἐναντίον Κυρίου ὁ θάνατος τοῦ ὁσίου αὐτοῦ», Δόξα, «Δεῦτε ἐργασώμεθα», Καὶ νῦν, «Ὑπερευλογημένη». Δοξολογία μεγάλη, «Ἀναστὰς ἐκ τοῦ μνήματος» (ἢ «Σήμερον σωτηρία»).

Εἰς τὴν λειτουργίαν. Τὰ ἀντίφωνα [ἢ τὰ τυπικὰ μετὰ μακαρισμῶν] (γενικαὶ τυπ. διατάξεις §§64-66). Μετὰ τὴν εἴσο-

δον, ἀπολυτικά «Κατέλυσας», «Ταῖς τῶν δακρῶν σου ῥοαῖς» καὶ τοῦ ναοῦ, κοντάκιον «Τῇ ὑπερμάχῳ». Προκείμενον καὶ ἀλληλουαῖον τοῦ ἤχου· Ἀπόστολος: Κυρ. δ' νηστ., «Τῷ Ἀβραάμ ἐπαγγελιάμενος ὁ Θεός» (Ἐβρ. ζ' 13-20)· Εὐαγγέλιον ὁμοίως, «Ἄνθρωπός τις προσῆλθε τῷ Ἰησοῦ» (Ματθ. θ' 17-31). Καθεξῆς ἡ θ. λειτουργία τοῦ μεγ. Βασιλείου· εἰς τὸ Ἐξαίρετως «Ἐπὶ σοὶ χαίρει»· κοινωνικὸν «Αἰνεῖτε».

Τῇ αὐτῇ Κυριακῇ ἐσπέρας. Εἰς τὴν θ'. Ἀπολυτικά «Κατέλυσας», Δόξα, «Ταῖς τῶν δακρῶν»· ἡ ὑπακοὴ «Ὁ ἡμετέραν μορφὴν».

Εἰς τὸν ἐσπερινόν. Εἰς τὸ «Κύριε, ἐκέκραξα», κατανυκτικὰ 4 τοῦ βαρέος ἤχου «Ὡς ὁ ἄσωτος υἱός» (ζήτει ἐν τέλει τοῦ Τριωδίου), τὰ 3 τῆς ἡμέρας προσόμοια τοῦ Τριωδίου «Μεγίστους ἐν καιρῷ» καὶ 3 προσόμοια τοῦ Μηναίου (31 Μαρτίου) μετὰ τοῦ ἐν συνεχείᾳ θεοτοκίου. Εἴσοδος, «Φῶς ἰλαρόν», τὸ μέγα προκείμενον «Μὴ ἀποστρέψῃς». Ἀπόστιχα, ὡς ἐν τῷ Τριωδίῳ· «Νῦν ἀπολύεις» κ.τ.λ. ὡς ἐσημειώθησαν τῇ Κυριακῇ τῆς Τυρινῆς ἐσπέρας.

31. Δευτέρα. Ὑπατίου ἐπισκόπου Γαγγρῶν ἱερομ. (†326), Ἀκακίου ὁμολογητοῦ ἐπισκόπου Μελιτινῆς.